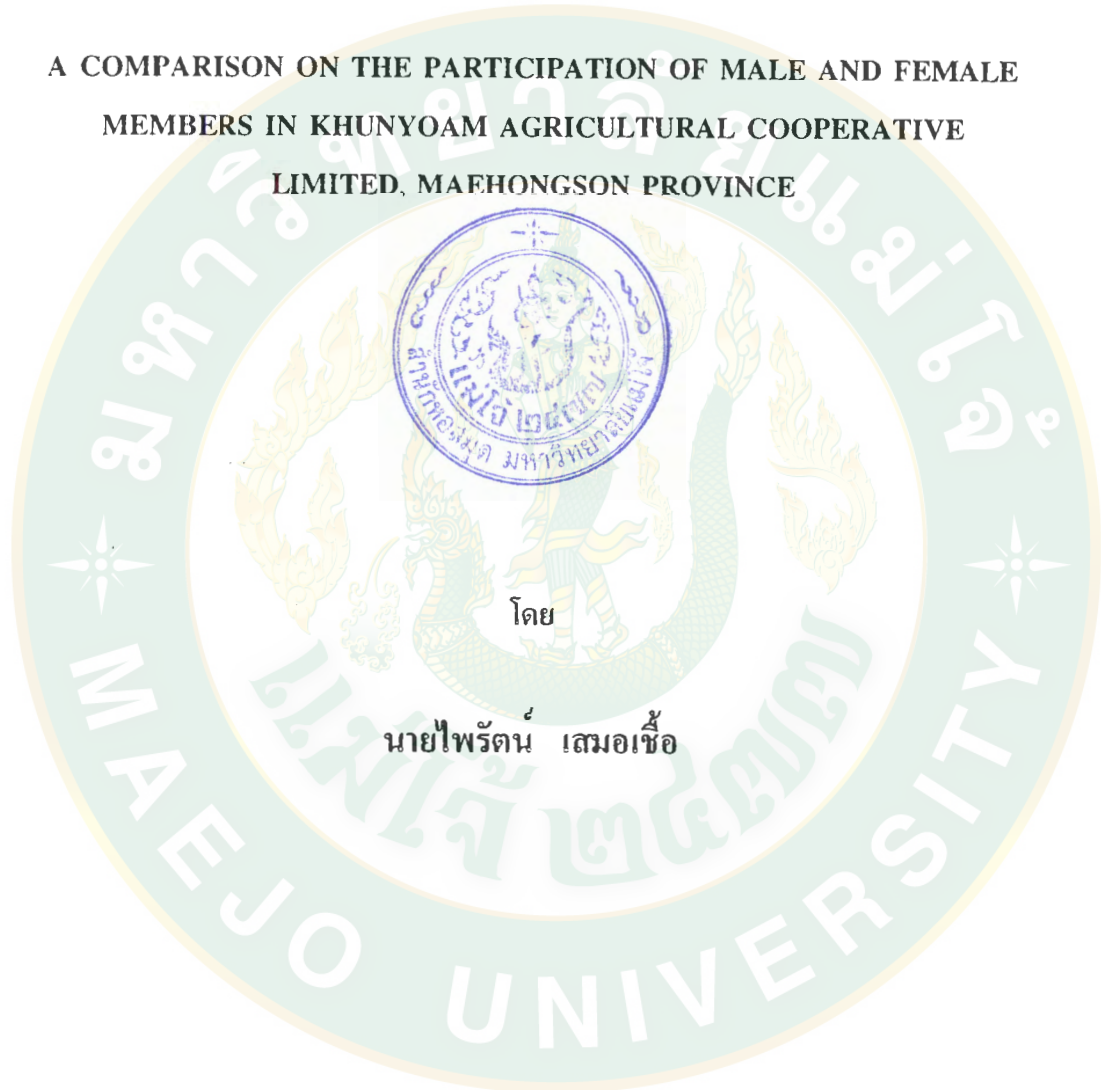

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย
ในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

A COMPARISON ON THE PARTICIPATION OF MALE AND FEMALE
MEMBERS IN KHUNYOAM AGRICULTURAL COOPERATIVE
LIMITED, MAEHONGSON PROVINCE

โดย

นายไพรัตน์ เสมอเชื้อ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เพื่อขอความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2541

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง : การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์
การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

A COMPARISON ON THE PARTICIPATION OF MALE AND FEMALE
MEMBERS IN KHUNYOAM AGRICULTURAL COOPERATIVE LIMITED,
MAEHONGSON PROVINCE

นามผู้วิจัย นายไพรัตน์ เสมอเชื้อ
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

วันที่ 4 เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๕๑

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 4 เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๕๑

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์น้ำเพชร วินิจฉัยกุล)

วันที่ ๑๑ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๗ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๕๑

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในกิจกรรม
สหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดย : นายไพรัตน์ เสมอเชื้อ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทย์คุณ)

..... 4 / 41 / 41

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษา 1) ความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม 2) ความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ 3) เพื่อทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลคือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนทั้งสิ้น 205 คน โดยแยกเป็นสมาชิกสตรี จำนวน 108 คน สมาชิกชายจำนวน 97 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี อายุเฉลี่ยของสมาชิกสตรีเท่ากับ 42 ปี สมาชิกชายมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 45 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 4-8 คน โดยมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ในช่วง 1-10 ปี

สำหรับอาชีพหลักของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายคือทำนา อาชีพรองคือการรับจ้างทั่วไป และรับจ้างในภาคเกษตร สมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีรายได้สุทธิต่อปีไม่แตกต่างกัน คืออยู่ระหว่าง 30,001-40,000 บาท สำหรับความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความพึงพอใจในระดับสูง ซึ่งสมาชิกสตรีมีความพึงพอใจในจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืมมากที่สุด ในขณะที่สมาชิกชายมีความพึงพอใจในเรื่องของผลตอบแทนในอัตราเงินปันผลของหุ้นที่ถืออยู่ ทางด้านการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ สมาชิกชายมีการรับรู้ได้ดีกว่าสมาชิกสตรี

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย รวม 7 กิจกรรม พบว่า มีความแตกต่างกัน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการฝากเงินกับสหกรณ์ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการถือหุ้นในสหกรณ์ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในธุรกิจการขาย และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกและประชุมใหญ่สามัญ สำหรับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ จำนวน 3 กิจกรรมที่ไม่มีความแตกต่างกันของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย ได้แก่ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประชุมฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสตรี ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ และการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า มี 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งได้แก่ อายุ รายได้ ขนาดของครอบครัว และระยะเวลาการเป็นสมาชิก สำหรับสมาชิกชาย พบว่า มี 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ คือ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์

ABSTRACT

Title : A Comparison on the Participation of Male and Female Members in Khunyoam Agricultural Cooperative Limited, Maehongson Province

By : Pairat Smerchuer

Degree : Master of Science (Cooperative Economics)

Major Field : Cooperative Economics

Chairman, Thesis Advisory Board : *B. T.*

(Assistant Professor Buncha Triwittayakun)

..... *4* / *8* / *98*

The objectives of the research were 1) To identify the differences in personal background, economic and social status between female and male members, 2) To identify the differences in participation in activities of the cooperative between female and male members, and 3) To identify factors affecting female members' participation in the cooperative activities.

The respondents of this study were 205 members of Khunyoam Agricultural Cooperative Limited in Maehongson. Among those members, there were 108 female and 97 male.

Data collection was done by using the questionnaire and SPSS program was used in data analysis.

The conclusion of the research results were as follow :

1. Most members of Khunyoam Agricultural Cooperative Limited were between 36-45 years old. The average age of female members was 42 and of male members was 45. Membership length varied from 1-10 years, but most of them had been members for 4-6 years on the average.

Their primary occupation was rice farmer. The secondary occupations were labour in agricultural and general employments. Female and male members obtained non-significantly different net annual income which were between 30,001–40,000 baht. They were very satisfied with the benefits of being membership. Female members were most satisfied with the Cooperatives' loans while the male members were satisfied with the return of dividends from Cooperatives' shares. The male members had better perception in operational methods of the Cooperatives.

2. The analysis on the difference between males and females' participation in Cooperatives' 7 activities found that there were 4 significant different participating activities, namely, the deposit activity, the share holding activity, the sales business activity, the group meeting and the general meeting activity. The analysis also found 3 non-significantly different participating activities. These included the credit business activity, the ordering business activity, and the training activity held by Cooperatives or other related organizations.

3. The study on the relationship between participating activities and personal background, economic and social factors of female members such as age, income, education, family size, membership length, beneficial satisfaction, and the perception on Cooperatives' operational method found age, income family size, and membership length possessed significant relationship at 95 confident level. For male members, four factors which related to participating activities were income, education, membership length and the perception on Cooperatives' operational method.

คำนิยม

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ จรรยาสุภาพ อาจารย์นำเฟื้องร วิณิชญกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งขอขอบคุณทุก ๆ ท่าน ซึ่งไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนช่วยเหลือจนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ไพรัตน์ เสมอเชื้อ

พฤษภาคม 2541

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
คำนิยม	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
การพัฒนาสาหรณ	11
วิธีการดำเนินงานของสาหรณการเกษตร	13
กรอบแนวความคิดรวบยอด	20
สมมติฐานการวิจัย	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
สถานที่ดำเนินการวิจัย	22
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	26
ผลการวิจัย	27
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผล	62
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	65
เอกสารอ้างอิง	68
ภาคผนวก	72

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด	23
2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายจำแนกตามอายุ	28
3	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายจำแนกตามระดับการศึกษา	29
4	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	30
5	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก	30
6	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามอาชีพหลักของสมาชิก	31
7	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามอาชีพรองของสมาชิก	32
8	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามระดับรายได้ต่อปีของครอบครัว	33
9	คะแนนการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานสหกรณ์ระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	34
10	คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	36
11	การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	39
12	การส่งชำระหนี้และสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	41
13	การมีส่วนร่วมในธุรกิจรับฝากเงินระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	43
14	การมีส่วนร่วมในการถือหุ้นระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	45
15	การมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	จำนวนสมาชิกตามสาเหตุที่ไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	47
17	การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	48
18	จำนวนสมาชิกตามสาเหตุที่ไม่ขายผลผลิตทางการเกษตรผ่านสหกรณ์	49
19	การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	50
20	การมีส่วนร่วมในเนื้อหาการประชุมระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย	51
21	การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการแสดงความคิดเห็นระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	52
22	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการประชุมใหญ่ระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย	52
23	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมการฝึกอบรมระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย	54
24	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกสตรีสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด	56
25	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกชายสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด	57

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวความคิดรวบยอด

20

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำนาทำไร่ จึงนับได้ว่าอาชีพเกษตรกรรมมีความสำคัญต่อประเทศเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น สิ่งที่สำคัญในการพัฒนาประเทศก็คือ เกษตรกรจะต้องมีการปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหมู่คณะ ตลอดจนการช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรจะมีความต้องการเหมือน ๆ กัน เช่น ต้องการมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องการมีเงินทุนสำหรับใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต ต้องการให้ผลผลิตต่อไร่สูง ต้องการขายผลผลิตในราคาที่เป็นธรรม ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่ดี ตลอดจนต้องการให้ชีวิตและทรัพย์สินได้รับความปลอดภัย แต่เกษตรกรมักจะไม่ได้รับความต้องการเหล่านี้ครบถ้วน เพราะมีปัญหามากมายหลายด้านที่จะต้องแก้ไขปรับปรุง ถ้าสามารถแก้ไขได้มากเพียงไร การทำกินของเกษตรกรแต่ละรายก็จะได้ผลดีขึ้นเพียงนั้น

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สหกรณ์เป็นองค์กรของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน วิธีการสหกรณ์จึงนับได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่น่ามาซึ่งระบบประชาธิปไตย ประชาชนผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ย่อมจำต้องมีความต้องการและสมัครใจที่จะร่วมกันในการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น การที่ประชาชนจะเกิดความต้องการและริเริ่มดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ได้นั้นจะต้องเรียนรู้และเข้าใจ รวมทั้งเกิดความเลื่อมใสที่จะใช้วิธีการสหกรณ์แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของตนเสียก่อน ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอันจะบันดาลให้ประชาชนเกิดความรู้และต้องการสหกรณ์นั้นก็คือ การศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ฉะนั้น การศึกษาอบรมของสหกรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการที่จะพัฒนาขบวนการให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ การศึกษาอบรมทางสหกรณ์ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องรีบเร่งจัดขึ้นโดยทั่วถึงอย่างแพร่หลาย กับจะต้องจัดทำให้เป็นการถาวรสอดคล้องและต่อเนื่องกันไปประจวบทุกไซ้โดยสม่ำเสมอ มิฉะนั้นแล้วผลลัพธ์ที่ตามมาภายหลังอาจจะไม่คุ้มค่างบทุน แรงงาน ฯลฯ ที่ได้ทุ่มเทไปตั้งแต่เริ่มแรก

สหกรณ์มีลักษณะเป็นองค์กรธุรกิจอีกรูปแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก หรือดำเนินธุรกิจร่วมกันโดยถือหลักความสมัครใจ หลักประชาธิปไตย หลักความยุติธรรม หลักการศึกษา และหลักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (ประดิษฐ์ มัชฌิมา, 2517:2)

จากการที่สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งที่ต้องการความมั่นคง เจริญเติบโต และสามารถอยู่รอดได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละสหกรณ์ที่จะดำเนินธุรกิจให้มีกำไรหรือมีส่วนเกิน โดยการให้บริการและสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่สมาชิกทุกคนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่หากการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์จะบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การกำหนดนโยบาย การจัดรูปร่าง การจัดเจ้าหน้าที่เข้าประจำปฏิบัติงาน การควบคุมแนะนำ รวมถึงการประสานงานต่าง ๆ เป็นต้น หากฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างทั่วถึงแล้วก็หมายความว่า สหกรณ์จะประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of the Problem)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจแบบหนึ่งที่มุ่งจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ฉะนั้นสหกรณ์จึงมีคุณประโยชน์ต่อสังคมมาก เพราะจุดมุ่งหมายสำคัญของสหกรณ์ก็คือ การมุ่งสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่สมาชิก และนอกจากนั้นสหกรณ์ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการเกษตร การปฏิรูปที่ดิน การตั้งนิคมการเกษตร (land settlement) อีกด้วย เมื่อสหกรณ์ช่วยขจัดปัญหาทางเศรษฐกิจหรือสร้างความอยู่ดีกินดีให้เกิดขึ้นในหมู่สมาชิกได้แล้ว การพัฒนาทางด้านสังคม เช่น การศึกษา การอนามัยและที่อยู่อาศัยจะได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วย เพราะเมื่อคนเรามีรายได้มากขึ้นก็ย่อมจะใช้จ่ายไปในการศึกษาและการดำรงชีวิตให้สะดวกสบายขึ้นเป็นธรรมดา

สมาชิกเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จของสหกรณ์ เพราะฉะนั้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าได้นั้นมีอยู่หลายทางคือ ช่วยเหลือคณะกรรมการดำเนินการในการกำหนดนโยบาย รักษาผลประโยชน์ของสมาชิกและการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน เข้าประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่ออภิปรายเรื่องธุรกิจและให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์และเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้า เป็นต้น

ปัจจุบันมีการเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก หลายฝ่ายพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพของสตรีในด้านต่าง ๆ โดยยึดอยู่บนพื้นฐานที่ว่า สตรีเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และให้เป็นที่ยอมรับกันว่า สตรีนั้นมีบทบาทในการพัฒนาประเทศเช่นเดียวกับบุรุษ โดยเฉพาะสตรีในภาคเกษตรต้องออกไปทำไร่ทำนาร่วมกับบุรุษเสมอมา เมื่อเศรษฐกิจของประเทศได้ขยายสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ความต้องการด้านแรงงานทั้งชายหญิงก็มีเพิ่มขึ้น ความต้องการดังกล่าวเป็นแรงดึงดูดให้สตรีเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง ดังนั้นสตรีหรือแม่บ้านนอกจากจะมีบทบาทเป็นแม่บ้านของครอบครัวแล้วยังเป็นผู้มีส่วนสำคัญในด้านการบริหารงานทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมนอกบ้านอีกด้วย จากสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สตรีไทยมีการตื่นตัวที่จะก้าวเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงานต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าที่จะได้ทำการศึกษาถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของสตรีในการบริหารงานของสหกรณ์ในภาคเกษตร โดยเฉพาะสตรีไทยในชนบทนั้นมีความตื่นตัวและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์แตกต่างจากบุรุษหรือไม่ มากน้อยอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective of the Study)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย ในลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์

3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรี และปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกชาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้คือ

1. ทำให้ทราบถึงผลของการมีส่วนร่วม ปัญหา และข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีในสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารงานสหกรณ์ในการวางแผนและการบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย

(Scope and Limitation)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัยดังนี้

1. เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2539 (1 กรกฎาคม 2538 – 30 มิถุนายน 2539)
2. ผู้ให้ข้อมูลคือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีสมาชิกทั้งสิ้น 205 คน โดยแบ่งเป็นสมาชิกชาย จำนวน 97 คน และสมาชิกสตรี จำนวน 108 คน

นิยามศัพท์

(Definition of Term)

สหกรณ์ หมายถึง สมาคมของบุคคลหลาย ๆ คน ซึ่งมีฐานะยากจน ต่างสมัครใจที่จะมาร่วมกันบรรลุลวัตถุประสงค์โดยการก่อตั้งองค์การธุรกิจที่มีการควบคุมแบบประชาธิปไตย ร่วมลงทุนกันอย่างเสมอภาค และยอมรับการเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ทางธุรกิจอย่างยุติธรรม ในที่นี้หมายถึง สหกรณ์การเกษตรชุมชนรวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กิจกรรมสหกรณ์ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สหกรณ์การเกษตรชุมชนรวม จำกัด ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน เช่น การจัดหาเงินทุน การรับฝากเงิน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาจำหน่ายแก่สมาชิก การรวบรวมผลิตผลของสมาชิกเพื่อจำหน่ายหรือแปรรูป

สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมชนรวม จำกัด

สมาชิกชาย หมายถึง เกษตรกรชายที่มีความสมัครใจเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมชนรวม จำกัด ซึ่งได้ชำระค่าหุ้นและค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามระเบียบสหกรณ์เรียบร้อยแล้ว

สมาชิกสตรี หมายถึง เกษตรกรหญิงที่มีความสมัครใจเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมชนรวม จำกัด ซึ่งได้ชำระค่าหุ้นและค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามระเบียบสหกรณ์เรียบร้อยแล้ว

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร หมายถึง การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การเข้าร่วมในการดำเนินกิจการกับสหกรณ์โดยตรง หรือการสนับสนุนให้ผู้อื่นเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นหน้าที่ที่สมาชิกพึงกระทำต่อสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่โดยตรง เช่น การสนับสนุนสหกรณ์ด้วยการซื้อปัจจัยการผลิต เครื่องอุปโภคบริโภคจากสหกรณ์ การจำหน่ายผลิตผลผ่านสหกรณ์ การเข้าร่วมประชุมใหญ่ ฯลฯ และหน้าที่โดยอ้อม เช่น การประหยัด การออมทรัพย์ การฝากเงินและการถือหุ้นเพิ่มพิเศษในสหกรณ์การเกษตรชุมชนรวม จำกัด ตัวอย่างเช่น การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจขาย ธุรกิจซื้อ ธุรกิจส่งเสริมและบริการ การฝากเงินกับ

สหกรณ์ การถือหุ้นในสหกรณ์ การเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกและประชุมใหญ่สามัญ และการฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยสหกรณ์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไป ลักษณะทางเศรษฐกิจ และลักษณะทางสังคม ซึ่งแตกต่างกันระหว่างบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ การเข้ารับการศึกษาอบรมในระดับท้องถิ่น การเป็นสมาชิกสถาบันอื่น การมีส่วนร่วมในองค์กรระดับหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร การรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากสหกรณ์ การเข้ารับการศึกษาอบรมจากสหกรณ์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการรับบริการข่าวสารจากสหกรณ์

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชน จำกัด อำเภอชุมพล จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างในปัญหาและดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. การพัฒนาสหกรณ์
3. วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ความสำเร็จของการบริหารงานทั้งในภาครัฐบาล และเอกชนมิได้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้บริหารเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยความรู้ความชำนาญและความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานประกอบด้วย ฉะนั้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะนอกจากจะสอดคล้องกับวิถีทางของการบริหารตามปรัชญาประชาธิปไตยแล้วยังก่อให้เกิดผลดีแก่หมู่คณะ และผลงานขององค์กรด้วย นอกจากนี้ตามความเข้าใจของนักวิชาการบางคนเห็นว่าการมีส่วนร่วมตามครรลองของประชาธิปไตยไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น หากยังเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เสียอีกด้วย ในสภาวะการณ์ปัจจุบันจนทำให้บางคนเชื่อว่าศตวรรษนี้เป็นศตวรรษแห่ง "การระเบิดของการมีส่วนร่วม หรือ participation explosion"

การมีส่วนร่วมมีชื่อเรียกต่าง ๆ นานา เช่น ประชาธิปไตยของกิจการ การจัดการด้วยตนเอง ประชาธิปไตยอุตสาหกรรม ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า participation แต่โดยทั่วไปในทางการบริหารคำเหล่านี้ล้วนบ่งชี้ให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารยินยอมให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือมิฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานก็เรียกร้องให้ผู้บริหารยอมให้พวกตนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยกันทั้งสิ้น (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2535)

Aeastair T. white (1982) อ้างใน เขาวเรศ และคณะ (2537) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของคนนั้นประกอบด้วย 3 มิติคือ มิติที่หนึ่ง เป็นการตัดสินใจว่า ควรทำอะไรและทำได้อย่างไร มิติที่สองเป็นการลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ และมิติที่สามเป็นการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมายหลายทฤษฎี ดังนี้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2532) ได้ให้แนวความคิดของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาว่า หากจะมองการพัฒนาเป็นเรื่องของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาจึงเป็นตัวแปรที่ขาดมิได้ และควรพิจารณาประเด็นที่สำคัญคือ ประการแรก การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องมีส่วนร่วมในเรื่องอะไรบ้าง อยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการพัฒนา ประการที่สอง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง หรือใครบ้างที่น่าจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่ง Erwin Williams ใน อานาจ อนันตชัย (2527) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชน แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และการสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ Castillo ใน นำชัย ทนุผล (2529ก) ได้ให้ทฤษฎีว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชนนั้นจะต้องเป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีอิสระภาพและความเต็มใจในการเข้าร่วม มิใช่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะความเกรงใจ หรือถูกขอร้องจากเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ อันมิใช่รูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริง ซึ่ง นำชัย ทนุผล (2529ข) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมนั้นเป็นขบวนการที่ประชาชนมีการร่วมมือ ร่วมใจกันในการระบุนปัญหาความต้องการ การวางแผนและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ตนประสบอยู่ และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นให้ลุล่วงไปเพื่อประโยชน์ของชุมชน นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความ

เป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับประชาชน ทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้ และมีผลให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องคอยพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐบาลหรือเอกชนต่อไป

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเกี่ยวข้องกับทางจิตใจและอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเข้าใจให้มีการกระทำให้ (contribution) การบรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ Stavenhagen อ้างใน ธาณี พิทักษ์ผล (2536) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกของกลุ่มมีการกระทำออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม และมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้มีอิทธิพลต่ออำนาจมติชน ไม่ว่าจะเป็ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม หรืออาจจะเป็นการดำเนินการร่วมในการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมของกลุ่ม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และอกิน รพีพัฒน์ อ้างใน เปรมวดี สิทธิโกสัย (2539) แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 2. ร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ตลอดจนการแก้ปัญหา
 3. ร่วมเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
 4. ร่วมในกิจกรรมพัฒนาตามแผน
 5. ร่วมในการติดตามประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา
- การมีส่วนร่วมโดยแท้จริง จะต้องเข้าร่วมในทุกขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัว

ประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นที่จะต้องยอมรับปรัชญาที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและการชี้แนะที่ถูกต้อง

สมาน ทองสิมา (2528) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้คือ การจัดการสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จมักจะเป็นสหกรณ์ที่กลุ่มคนสามฝ่ายทำงานตามลำดับขั้น ตามสายบังคับบัญชา มีกลุ่มสมาชิกเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด รองลงมาก็คือ คณะกรรมการดำเนินการ มีผู้จัดการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์อยู่ในลำดับสุดท้าย สมาชิกสหกรณ์มีบทบาทในการจัดการสหกรณ์แตกต่างกับผู้ถือหุ้นในบริษัทห้างร้าน ทั้งนี้เพราะสมาชิกสหกรณ์เป็นเจ้าของและมีสิทธิที่จะเป็นกรรมการสหกรณ์ และควบคุมกิจการสหกรณ์เท่าเทียมกันทุกคน ดังนั้นหน้าที่เบื้องต้นของสหกรณ์ได้แก่ การจัดบริการสนองความต้องการของสมาชิก สมาชิกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคอยติดตามกิจการของสหกรณ์และติดต่อกับสหกรณ์ด้วยตนเองอยู่เสมอ โดยปกติสมาชิกส่วนใหญ่จะไม่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนที่จะพึงมีต่อสหกรณ์ จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะต้องช่วยให้สมาชิกได้เข้าใจถึงบทบาทของสมาชิกในการจัดการสหกรณ์ และจะต้องหาทางและเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงออกถึงความจำเป็นและความต้องการของเขา เพื่อจะได้จัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก

สุภาพ ยาวิชัย (2534) พบว่า สมาชิกสตรีสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะสามีมีอาชีพรับราชการและรับจ้าง สมาชิกสตรีมีความต้องการเป็นเพียงสมาชิกสหกรณ์เท่านั้น และสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพราะมีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ต้องการกู้ยืมเงินไปลงทุนประกอบอาชีพการเกษตรของครอบครัว จากการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ (2529) พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในชนบทมักจะมีส่วนร่วมกับชายในการทำงานทางการเกษตรและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในชีวิตครอบครัวพอ ๆ กับชีวิตชุมชน เช่น เมื่อเกิดปัญหาขาดเงินทุนเพื่อทำการเกษตร สาเหตุเนื่องมาจากความยากจน สตรีจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตร และจากการศึกษาของ ปิยะพร บุญเพ็ญ (2531) พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางตรงในกิจกรรมของสหกรณ์ในเรื่องการประชุมของสหกรณ์ และ

การกู้เงินจากสหกรณ์มากกว่าธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขาย และการเข้ารับการอบรมที่สหกรณ์จัดขึ้น

นอกจากนี้ ดิน ประชัญพฤทธิ (2535) ยังได้แบ่งทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และการประชุมปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) ทฤษฎีแบบการมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปถึงการเข้ามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ยิ่งกว่านั้น ทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมที่นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

2. การพัฒนาสหกรณ์

องค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Cooperative Alliance Regional office & Education Center for Southeast Asia หรือ ICA. ROEC) ได้ตระหนักถึงบทบาทของสตรีในอันที่จะช่วยพัฒนาความเป็นอยู่และหารายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ จึงได้กำหนดหัวข้อประชุมคือ “บทบาทของสตรีในการพัฒนาสหกรณ์” และผลการสัมมนาที่สำคัญได้เน้นถึงบทบาทของสตรีที่มีต่อขบวนการสหกรณ์ในอันที่จะช่วยยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนมาตรฐานการครองชีพของครอบครัว โดยเสนอแนะว่า ควรมีกุุ่มสตรีในโครงสร้างของสหกรณ์ตั้งแต่ขั้นปฐม มัชย และระดับชาติ และควรหาทางให้สตรีได้เป็นสมาชิกเพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างมี

ประสิทธิภาพ (ไพลิน ศุภกิจวิเลขการ และสุภาพ พิมพาทอง, 2524) เพื่อความอยู่รอดของครอบครัวและภาระความรับผิดชอบทำให้สตรีมีบทบาทมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมในปัจจุบัน เกษตรกรสตรีจึงควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตร โดยเฉพาะในขบวนการสหกรณ์ที่เป็นแหล่งช่วยดึงเกษตรกรสตรีให้ออกจากบ้านมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสถานที่ที่สมาชิกจะทำอะไรก็ได้ตามที่ตนเองอยากทำเป็นกิจกรรมร่วมกันในสหกรณ์ (สุจิตรา จำปาเทศ, 2532) ในอดีตที่ผ่านมาเกษตรกรสตรีมักจะถูกกละเลยจากขบวนการพัฒนา ผู้กำหนดนโยบายและแผนมักมองข้ามความสามารถของสตรีในการวางแผนพัฒนา นับเป็นความสูญเสียด้านทรัพยากรมนุษย์และเป็นการขัดขวางการพัฒนาการเกษตร (ฉรงค์ มีเนินันท์, 2531) และจากการศึกษาถึงสาเหตุที่สหกรณ์ในประเทศญี่ปุ่นมีความเจริญและมีกิจกรรมมาก เนื่องจากสหกรณ์ในประเทศญี่ปุ่นส่งเสริมสนับสนุนในกิจกรรมของสมาชิก เรียนรู้ว่าสมาชิกต้องการอะไรในชีวิตประจำวันที่สำคัญของครอบครัวตนเอง สหกรณ์มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิก รวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการ และส่วนใหญ่กำหนดนโยบายต่างๆ มาจากกรรมการที่เป็นสตรี อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์นั้นดำเนินงานตามการตัดสินใจของกลุ่มสตรี ในสหกรณ์ญี่ปุ่นประมาณร้อยละ 70 เป็นกรรมการสตรีและเป็นผู้ให้แนวคิดแก่คณะกรรมการ (สุจิตรา จำปาเทศ, 2532)

Patchanee Natpracha และ Alexandra Stephens ใน เปรมวดี สิทธิโกสัย (2539) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงซึ่งไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการทำให้องค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อมาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

Erwin Willianx ใน เปรมวดี สิทธิโกสัย (2539) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เป็นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนแก้ปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และการสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้ดียิ่งขึ้น

ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช 2511 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท มาตรา 11(2) ระบุว่า ผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ได้ต้องมีคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อบังคับต่อไปนี้

1. เป็นเกษตรกรและบรรณุนิติภาวะ
2. เป็นผู้ซื่อสัตย์ มีชื่อเสียงดี ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพและรู้จักประหยัด
3. ตั้งบ้านเรือนและดำเนินงานเกษตรกรรมอยู่ในท้องที่ดำเนินงานสหกรณ์
4. ทำการเกษตรในที่ดินขนาดพอสมควร และมีรายได้จากการเกษตรพอที่จะชำระหนี้ตามข้อผูกพันที่มีต่อสหกรณ์ได้
5. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือสติพินเพื่อนไม่สมประกอบ
6. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
7. ไม่เป็นผู้เคยให้ออกจากสหกรณ์ใด ๆ โดยมีความผิด เว้นแต่พ้นกำหนดสองปี นับแต่วันที่ถูกให้ออก

จากคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้น มิได้ระบุว่าต้องเป็นชายเท่านั้น แต่พระราชบัญญัตินี้ยังคงเปิดโอกาสให้กับเกษตรกรสตรีเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้อีกด้วย

3. วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยเกษตรกร มีหน้าที่ในการส่งเสริมการผลิตเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก อันหมายถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ในทุกรูปแบบที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อการเกษตร การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้า เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตลอดจนการรวบรวมผลผลิตการเกษตร ออกจำหน่ายหรือแปรรูปการส่งเสริมการเกษตรและติดตั้งเครื่องสูบน้ำ จัดระบบการส่งน้ำ อำนวยการใช้ไฟฟ้าเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกยิ่งขึ้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2532)

สหกรณ์การเกษตรเป็นนิติบุคคล โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรไว้ 5 ประการคือ

1. จัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพและใช้จ่ายในครอบครัว โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำและเหมาะสม
2. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ โดยวิธีฝากเงิน ทั้งฝากประจำและฝากสะสมทรัพย์
3. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่น ๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม
4. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิกให้ได้ราคาดี ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง โดยวิธีรวบรวมผลิตผลที่สมาชิกผลิตได้ และติดต่อจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ ซึ่งทำให้ได้ราคาสูงกว่าสมาชิกจัดการขายกันเอง ทั้งยังเป็นธรรมในด้านการชั่ง ตวง วัด และคุณภาพ และรวมทั้งการแปรรูปผลิตผลของสมาชิกอีกด้วย
5. ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้บ้าง และได้รับผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นโดยวิธีการแนะนำพันธุ์พืชที่เหมาะสม แนะนำการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนเทคนิคในการผลิตด้านเกษตรกรรมที่ทันสมัย

ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น มีดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2532)

1. ธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

1.1 การให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยมีการแนะนำและมีการควบคุมการใช้เงินกู้ มีการสอบสวนแผนงานเพาะปลูกของสมาชิก และการใช้เงินกู้ตามแผนงาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- (1) เงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ
- (2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง

1.2 การรับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ สหกรณ์จะรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้สมาชิกในอัตราเดียวกับธนาคาร

2. ธุรกิจการซื้อ การขาย และการแปรรูป

สหกรณ์จะแสวงหาตลาดและพยายามขายผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรม ทั้งนี้ สหกรณ์จะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกันไปทั้งในการวางแผนการเพาะปลูกและการขาย สำหรับการขายนั้นสหกรณ์จะดำเนินงานตั้งแต่การรวบรวม การเก็บรักษา การคัดคุณภาพ การแปรรูป และการตลาด

2.1 การรวบรวมมี 3 วิธีคือ ซื้อมา ผักขายและการรวมกันขายหรือกงสี

2.2 การขาย

2.3 การแปรรูป

3. ธุรกิจการซื้อหรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาขายแก่สมาชิก

สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเพาะปลูก กับสิ่งของที่จำเป็นสำหรับครอบครัวสมาชิก เช่น ข้าวสาร ฯลฯ มาขายแก่สมาชิกโดยวิธีต่อไปนี้

3.1 การจัดหา สหกรณ์จะจัดหามาขายเฉพาะสิ่งของและจำนวนตามใบสั่งซื้อร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น

3.2 การขาย ปกติสหกรณ์จะขายด้วยเงินสด ซึ่งเป็นวิธีที่สหกรณ์ไม่เสี่ยงกับความเสียหาย และสมาชิกจะซื้อได้ในราคาถูกกว่าการซื้อด้วยเงินเชื่อ

4. ธุรกิจการบริการและบำรุงที่ดิน

สหกรณ์จะติดตั้งเครื่องยนตสูบน้ำตลอดจนจัดระบบการส่งน้ำและการระบายน้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง โดยสหกรณ์จะเรียกเก็บเงินค่าบริการจากสมาชิกตามสมควร เพื่อทดแทนเงินที่สหกรณ์ได้ลงทุนไป

5. การส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตร เป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เพราะจะช่วยให้การเพาะปลูกของสมาชิกได้ผลดีขึ้น การที่นับว่าการส่งเสริมการเกษตรเป็นธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรก็เพราะว่า หากสหกรณ์จะประกอบธุรกิจให้ได้ผลจริงจึง สหกรณ์จำเป็นต้องจ้างนักเกษตรของสหกรณ์เอง แล้วเรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับการนี้จากสมาชิกเท่าที่จำเป็น การส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรมีดังนี้

5.1 การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้การเกษตร

5.2 การวางแผนการเพาะปลูก

6. การให้การศึกษาอบรม

ความจริงการให้การศึกษาอบรมไม่ได้เป็นธุรกิจของสหกรณ์ แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดของสหกรณ์ เพราะการให้การศึกษาอบรมอย่างสม่ำเสมอแก่บรรดาสมาชิก กรรมการ ดำเนินการ ผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของสหกรณ์ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องนั้น ๆ ทราบถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามหลักและวิธีการของสหกรณ์ จะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปด้วยดีและถูกต้อง

7. ทุนของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรจะได้เงินเพื่อเป็นทุนดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์โดยวิธีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

7.1 จากสมาชิก ได้แก่

7.1.1 ค่าหุ้นจากสมาชิก

7.1.2 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของสมาชิก

7.2 จากสหกรณ์เอง ได้แก่ การสะสมเงินสำรองและทุนต่าง ๆ จากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

7.3 จากสถาบันการเงิน ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ทางการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์อื่น

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชน จำกัด ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ การรับรู้ในวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งจากการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า

อายุ

จากผลการศึกษาของประจักษ์ สีหราช (2534) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติ นักเรียนที่มีอายุมากขึ้นย่อมส่งผลให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากขึ้น ทั้งนี้เพราะว่า เมื่อนักเรียนมีอายุมากขึ้น ต้องการที่จะร่วมทำงานในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริวรรณ วงษ์สมบัติ (2533) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เพราะผู้ที่มีอายุมากขึ้นต้องการทำงานเพื่อส่วนรวมและต้องการเพื่อนเพื่อพบปะสังสรรค์ในเรื่องต่าง ๆ ในทำนองเดียวกัน อายุนับเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้คนเรามีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ ภูมิปัญญา ทัศนคติ ประสบการณ์ ความสนใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความจำ บุคลิกภาพ และวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528)

รายได้

Santiago และ Jerusalem ใน นำชัย ทนุผล (2529ก) รายงานว่า รายได้ของประชาชนมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของการพัฒนา และจากการศึกษาของ Depositario ใน นำชัย ทนุผล (2529ก) พบว่า คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านซึ่งมีรายได้สูงจะมีความรับผิดชอบในหน้าที่ การทำงานพัฒนาสาธารณูปโภคของชุมชนด้วย นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ศิริวรรณ วงษ์สมบัติ (2533) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมจะมีเวลาในการเข้าร่วมในกิจกรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเองในด้านชื่อเสียง หรือเป็นที่ยอมรับนับถือและยกย่องในสังคม

ระดับการศึกษา

ในสังคมไทยส่วนใหญ่มักจะยกย่องผู้ที่มีการศึกษาสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบท ทั้งนี้เพราะการศึกษาจะช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ มีความคิดริเริ่มและยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ ได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาโครงการสารภีของกรมพัฒนาชุมชน ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ

ขนาดของครอบครัว

จากการศึกษาของ Pascual ใน นำชัย ทนุผล (2529ก) ได้แสดงให้เห็นว่าขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม แต่อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอที่ยังขัดแย้งกับผลการศึกษาของ Juliano ใน นำชัย ทนุผล (2529ก) ซึ่งได้รายงานว่าการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมของเกษตรกรมิได้มีอิทธิพลมาจากขนาดของครอบครัวเลย ส่วนในด้านของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการพัฒนานั้น Santiago ใน นำชัย ทนุผล (2529ก) พบว่า ขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการดำเนินงานของประชาชนในโครงการ Massagamany Maison ของประเทศฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ นำชัย ทนุผล (2529ก) ยังได้สรุปว่า ขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาของประชาชน

ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก

จากการศึกษาของ ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง (2524) พบว่า ความแตกต่างในระยะเวลาการเป็นสมาชิกไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ ความภาคีและความศรัทธา แต่แตกต่างกันในเรื่องของทัศนคติและการให้ความร่วมมือต่อสหกรณ์ ส่วนการศึกษาของ ประจักษ์ สีหราช (2534) พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกิจกรรมสหกรณ์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หมายความว่า ผู้ให้ข้อมูลมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกอันยาวนานย่อมมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ มากขึ้น

ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ

Alano ใน นำชัย ทนุผล (2529ข) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแข็งขันนั้น เนื่องจากพวกเขามีความพอใจอย่างสูงในผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ และด้วยเหตุผลเดียวกัน Pablico ใน นำชัย ทนุผล (2529ข) ได้ยืนยันว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลกำไร ชื่อเสียง ซึ่งสมาชิกคาดว่าจะได้รับ นอกจากนี้จากผลการศึกษาของ ประจักษ์ สีหราช (2534) พบว่า ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง เพราะความพึงพอใจเป็นแรงกระตุ้นให้เขามามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ได้รับผลตอบแทนต่ำ และจากการศึกษาของ ศิริวรรณ วงศ์สมบัติ (2533) พบว่า ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เพราะความพึงพอใจเป็น

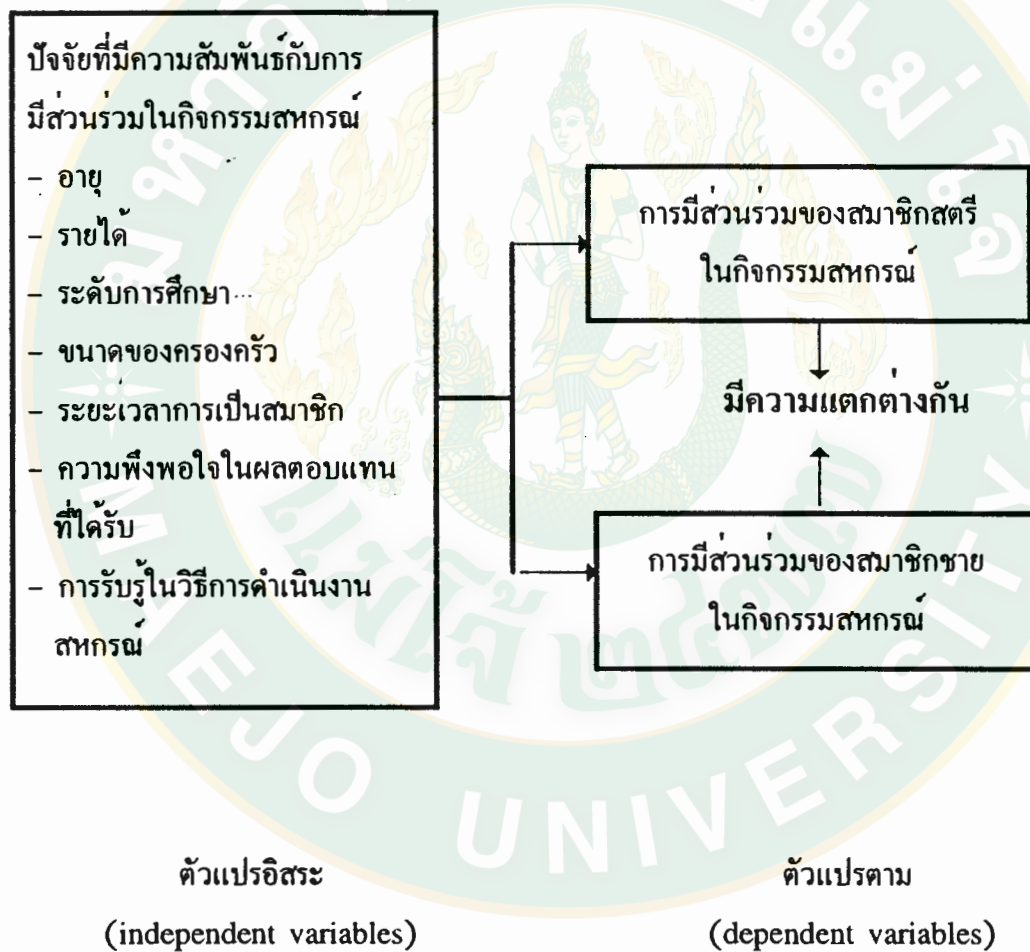
แรงกระตุ้นให้เกิดการสนองต่อผลที่ได้รับจากกลุ่ม อาจจะนำมาซึ่งผลประโยชน์หรือรางวัล ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ผลประโยชน์หรือผลกำไรจากโครงการต่าง ๆ มีส่วนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์

การรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์

การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา และนับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และอธิบายพฤติกรรมได้มากขึ้น การรับรู้นี้เป็นกระบวนการที่มีระดับตั้งแต่ง่ายจนถึงสลับซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ จากผลการศึกษาของ นำชัย ทนุผล (2532) พบว่า การรับรู้ของเกษตรกรผู้นำในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานส่งเสริมการเกษตร นั่นคือ เกษตรกรผู้นำที่มีการรับรู้ และเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรยอมจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าเกษตรกรผู้นำที่ไม่มีการรับรู้และเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตร เช่นเดียวกันกับผลการศึกษาของ Baruadi ใน นำชัย ทนุผล (2532) พบว่า เกษตรกรที่มีการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรในระดับที่ดี จะยอมรับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่โครงการนำไปเผยแพร่ ไปปฏิบัติตาม แต่เกษตรกรที่มีการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของโครงการในระดับที่ไม่ดีจะไม่เข้าร่วมหรือปฏิบัติตามโครงการ

กรอบแนวความคิดรวบยอด
(Conceptual Framework)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด ซึ่งสามารถสร้างเป็นกรอบแนวความคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองกรอบแนวความคิดรวบยอด

สมมติฐานการวิจัย
(Research Hypothesis)

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเอกสารการวิจัยสามารถได้มาซึ่งสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 อายุ
 - 2.2 รายได้
 - 2.3 ระดับการศึกษา
 - 2.4 ขนาดของครอบครัว
 - 2.5 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก
 - 2.6 ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ
 - 2.7 การรับรู้ในวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย (RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชน จำกัด ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย (Locale of the Study)

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัด
แม่ฮ่องสอน โดยมีอาณาเขตรับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบล 42 หมู่บ้าน

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling Procedure)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมพลบุรี จำกัด จำนวนทั้งสิ้น 558 คน ในกลุ่มสมาชิก 24 กลุ่ม เป็นสมาชิกสตรี จำนวน 149 คน และสมาชิกชายจำนวน 409 คน เนื่องจากประชากรที่ศึกษาอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน และมีสภาพทั่วไปคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยทำการสุ่มตัวอย่างกลุ่มสมาชิกจำนวน 205 คน โดยเป็นสมาชิกสตรีจำนวน 108 คน เปรียบเทียบกับสมาชิกชาย จำนวน 97 คน โดยวิธีการจับฉลากจากกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมพลบุรี จำกัด ทั้งสิ้น 20 กลุ่ม เพื่อให้ได้ตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของสมาชิกกลุ่มละ 10 คน แยกเป็นสมาชิกชาย 5 คน สมาชิกสตรี 5 คน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด

กลุ่มที่	จำนวนสมาชิก	จำนวนสมาชิกที่ใช้ศึกษา	
		จำนวนสมาชิกชาย	จำนวนสมาชิกสตรี
1	35	5	5
2	42	5	5
3	55	5	5
4	10	5	5
5	29	5	5
6	10	5	5
7	60	5	5
8	40	5	5
9	10	5	5
10	30	5	5
11	34	5	5
12	40	5	5
13	20	5	5
14	22	5	5
15	28	5	5
16	18	5	5
17	25	5	5
18	12	5	5
19	21	5	5
20	17	5	5
รวม		100	100

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 205 คน เป็นสมาชิกชาย จำนวน 97 คน และสมาชิกสตรี จำนวน 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (The Research Instrument)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีทั้งคำถามแบบปลายปิด (close ended questions) และคำถามแบบปลายเปิด (open ended questions) โดยในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานของสหกรณ์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากสหกรณ์

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Collection Procedure)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยอีก 3 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานและนัดหมายสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน เวลา ที่ผู้วิจัยกำหนด
2. ชี้แจง แนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ที่จะร่วมสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถามก่อนที่จะออกดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดภายในระยะเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยและความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัย และนำข้อมูลมาถอดรหัส (coding) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (statistical package for the social science : SPSS/PC⁺) โดยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)
4. การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) และ t-test

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESEARCH RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ และความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จำนวนทั้งสิ้น 205 คน โดยเป็นสมาชิกสตรี จำนวน 108 คน สมาชิกชาย จำนวน 97 คน การนำเสนอผลการวิจัยและวิจารณ์ในครั้งนี้ ได้แบ่งแยกการนำเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้ ...

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมทั่วไปของสมาชิกสตรีเปรียบเทียบกับสมาชิกชายของสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ การรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธิตำเนินงานสหกรณ์ การเข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ การเข้ารับการฝึกอบรมจากสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีเปรียบเทียบกับสมาชิกชายในเรื่องของการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ อันได้แก่ การกู้เงินและการส่งชำระหนี้เงินกู้สหกรณ์ การถือหุ้นเพิ่มและการฝากเงินในสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขาย และการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มสมาชิกและการประชุมใหญ่สามัญ และการมีส่วนร่วมในการประชุมฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยสหกรณ์การเกษตรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสตรีกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกชายสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของสมาชิกสตรีเปรียบเทียบกับสมาชิกชาย

สมาชิกเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของสหกรณ์ ซึ่งบทบาทและการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อความก้าวหน้านั้นมีได้หลายทาง เช่น การช่วยคณะกรรมการดำเนินการกำหนดนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของตัวสมาชิกเอง การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์อย่างแข็งขัน รวมทั้งการเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น การมีส่วนร่วมดังกล่าวแล้วนั้นสมาชิกสตรีน่าจะมีโอกาสที่จะกระทำได้และน่าจะเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินการประสบผลสำเร็จเท่า ๆ กับสมาชิกชาย

จากผลการศึกษาในส่วนนี้จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมโดยทั่วไปของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายที่เป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิก ดังมีรายละเอียดดังนี้

อายุ

อายุ หมายถึง อายุของผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาบันทึกข้อมูล นับเป็นปี จากการศึกษพบว่า อายุของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 36-45 ปี เป็นสมาชิกสตรี ร้อยละ 43.50 มากกว่าสมาชิกชาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมาคืออายุระหว่าง 26-35 ปี สมาชิกสตรี คิดเป็นร้อยละ 22.20 ในขณะที่สมาชิกชายมีอายุในช่วง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.70 สำหรับสมาชิกที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.70 ของสมาชิกสตรี

อายุเฉลี่ยของสมาชิกสตรีมีอายุ 42 ปี ซึ่งต่ำกว่าอายุของสมาชิกชายโดยเฉลี่ย 45 ปี หากพิจารณาอายุสูงสุดของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีอายุ 69 และ 78 ปีตามลำดับ และอายุของสมาชิกสตรีมีอายุน้อยที่สุดคืออายุ 21 ปี สมาชิกชาย 26 ปี (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	4	3.70	-	-
26 - 35 ปี	24	22.20	17	17.50
36 - 45 ปี	47	43.50	41	42.30
46 - 55 ปี	20	18.50	24	24.70
สูงกว่า 55 ปี	13	12.00	15	15.50
รวม	108	100.00	97	100.00

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิสถที่สุดที่ผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปีที่ 4 โดยคิดเป็นร้อยละ 50.00 ของสมาชิกสตรี ในขณะที่สมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 51.50 รองลงมาสมาชิกสตรีจบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 21.30 ในขณะที่สมาชิกชายจบการศึกษาระดับ ม. 3 หรือเทียบเท่า (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	7	6.50	12	12.40
ต่ำกว่า ป.4	23	21.30	5	5.20
ป. 4	54	50.00	50	51.50
ป. 6 หรือเทียบเท่า	14	13.00	11	11.30
ม. 3 หรือเทียบเท่า	5	4.60	14	14.40
ม. 6 หรือเทียบเท่า	2	1.90	1	1.00
อื่น ๆ	3	2.80	3	3.10
ไม่ระบุ	-	-	1	1.00
รวม..	108	100.00	97	100.00

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีจำนวนบุคคลในครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 4-6 คน โดยแยกเป็นจำนวนบุคคลในครัวเรือนของสมาชิกสตรีร้อยละ 63.00 สมาชิกชาย คิดเป็นร้อยละ 59.80 รองลงมาจำนวนบุคคลในครัวเรือน อยู่ในช่วง 1-3 คน ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 30.60 และ 36.10 ตามลำดับ นอกจากนี้จะมีจำนวนบุคคลในครัวเรือนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 3 คน	33	30.60	35	36.10
4 - 6 คน	68	63.00	58	59.80
7 คนขึ้นไป	7	6.50	4	4.10
รวม	108	100.00	97	100.00

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ในช่วงเวลา 1-10 ปี โดยแยกเป็นสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 76.90 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชาย คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาอยู่ในช่วง 11-20 ปี สมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 23.10 เปรียบเทียบกับสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 29.90 และอยู่ในช่วง 21 ปีขึ้นไป ซึ่งมีเพียงสมาชิกชายเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.10 หากพิจารณาโดยเฉลี่ยระยะเวลาการเป็นสมาชิกเท่ากับ 7.89 ปี ซึ่งสมาชิกสตรีมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสูงสุด 20 ปี ต่ำสุด 1 ปี ในขณะที่สมาชิกชายมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสูงสุด 21 ปี ต่ำสุด 1 ปี (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 10 ปี	83	76.90	66	68.00
11 - 20 ปี	25	23.10	29	29.90
21 ปีขึ้นไป	-	-	2	2.10
รวม	108	100.00	97	100.00

อาชีพหลักของสมาชิก

จากการศึกษาพบว่า อาชีพหลักของสมาชิกส่วนใหญ่คือ ทำนา โดยสมาชิกสตรี คิดเป็นร้อยละ 96.40 เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายที่คิดเป็นร้อยละ 87.60 รองลงมาคือมีอาชีพทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.00 และ 6.20 ตามลำดับ และมีอาชีพทำสวน คิดเป็นร้อยละ 5.60 และ 5.20 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย จำแนกตามอาชีพหลักของสมาชิก

อาชีพหลัก	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำนา	75	96.40	85	87.60
ทำไร่	14	13.00	6	6.20
ทำสวน	6	5.60	5	5.20
อื่น ๆ	12	11.10	-	-
ไม่ระบุ	1	0.90	1	1.00
รวม	108	100.00	97	100.00

อาชีพรองของสมาชิก

นอกจากอาชีพหลักของสมาชิกที่กระทำเป็นประจำแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ยังมีอาชีพรองเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัวอีกด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอาชีพรองในการรับจ้างทั่วไป โดยแยกเป็นสมาชิกสตรี คิดเป็นร้อยละ 28.70 และสมาชิกชาย คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมาสมาชิกสตรีมีอาชีพในการรับจ้างภาคเกษตร ซึ่งมีจำนวนเท่ากับการรับจ้างทั่วไป ส่วนอาชีพรองอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงสัตว์-ปศุสัตว์มีจำนวนไม่มากนัก (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามอาชีพรอง

อาชีพรอง	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	3	2.80	9	9.30
รับจ้างทั่วไป	31	28.70	38	39.20
รับจ้างในภาคเกษตร	31	28.70	19	19.60
หัตถกรรมในครัวเรือน	1	0.90	1	1.00
ค้าขาย	24	22.20	7	7.20
อื่น ๆ	7	6.50	3	3.10
ไม่ระบุ	11	10.20	20	20.60
รวม	108	100.00	97	100.00

รายได้

แรงงานของทุกคนในครอบครัวทำให้เกิดรายได้จากการประกอบอาชีพในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร จากการศึกษาพบว่า ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลัก คือทำนา ทำสวน และทำไร่ ซึ่งมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30,001-45,000 บาทต่อปี โดยสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 29.60 และสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 21.60 รองลงมาสมาชิกสตรีมีรายได้มากกว่า 75,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.70 ในขณะที่สมาชิกชายมีรายได้ในช่วง 45,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.60 สำหรับสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.40 และ 8.20 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สำหรับรายได้เฉลี่ยของสมาชิกเท่ากับ 37,338 บาทต่อปี โดยสมาชิกสตรีมีรายได้เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 61,263 บาทต่อปี สมาชิกชายเท่ากับ 48,832 บาทต่อปี ในขณะที่สมาชิกสตรีมีรายได้สูงสุด 287,900 บาทต่อปี ต่ำสุด 12,000 บาทต่อปี สมาชิกชายมีรายได้สูงสุด 153,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 6,000 บาทต่อปี (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จำแนกตามระดับรายได้ต่อปี
ของครอบครัว

ระดับรายได้ของครอบครัว	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15,000 บาท	8	7.40	8	8.20
15,001 – 30,000 บาท	19	17.60	19	19.60
30,001 – 45,000 บาท	32	29.60	21	21.60
45,001 – 60,000 บาท	7	6.50	20	20.60
60,001 – 75,000 บาท	11	10.20	16	16.50
มากกว่า 75,001 บาท	31	28.70	13	13.40
รวม	108	100.00	97	100.00

การรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์

การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่มีความสำคัญทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ การให้การฝึกอบรมของสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกได้รับรู้ในวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ ตลอดจนให้เข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น ย่อมมีแนวโน้มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากขึ้น จากข้อมูลในตารางที่ 9 เป็นการเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย ซึ่งได้ตอบคำถามทั้งหมด 12 ข้อ แบ่งคะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน และถ้าตอบผิดจะไม่ได้คะแนน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตอบคำถามได้คะแนนเฉลี่ย 7.78 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของสมาชิกสตรีเท่ากับ 6.60 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกชาย ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.71 คะแนน สมาชิกสตรีได้คะแนนสูงสุด 11 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.18 ในขณะที่สมาชิกชายได้รับคะแนนสูงสุด 12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.33 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกสตรี จะเห็นได้ว่าสมาชิกชายมีคะแนนการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ได้ดีกว่าสมาชิกสตรี หากทำการทดสอบคะแนน

การรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานสหกรณ์ด้วยค่าสถิติ t-test ($t=1.13$, $P=.260$) พบว่า
 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางที่ 9 คะแนนการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานสหกรณ์ระหว่างสมาชิกสตรีและ
 สมาชิกชาย

คะแนนการรับรู้	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1	0.92	-	0
2	1	0.92	-	0
3	9	8.33	1	1.03
4	14	12.96	1	1.03
5	17	15.74	9	9.28
6	15	13.89	14	14.43
7	13	12.04	17	17.2
8	11	10.18	15	15.46
9	6	5.56	13	13.40
10	10	9.28	11	11.34
11	11	10.18	6	6.18
12	-	-	10	10.33
รวม	108	100.00	97	100.00

ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ

Alano ใน นำชัย ทุนผล (2529ข) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแข็งขันนั้นเนื่องจากพวกเขามีความพอใจอย่างสูงในผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ และด้วยเหตุผลเดียวกัน Pablico ใน นำชัย ทุนผล (2529ข) ก็ยืนยันเช่นกันว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลกำไรชื่อเสียงซึ่งสมาชิกคาดว่าจะได้รับ ดังนั้นความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจึงมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ ข้อมูลในตารางที่ 10 แสดงระดับความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์จำนวน 10 ข้อความ และได้คิดคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อความ โดยได้มีการแบ่งชั้นคะแนนไว้ 3 ระดับคือ

ค่าเฉลี่ย 3.00 – 2.34 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.33 – 1.67 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.66 – 1.00 หมายถึง ไม่มีความพึงพอใจ

จากการศึกษาข้อมูลในตารางที่ 10 ที่แสดงถึงระดับความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด ผลปรากฏว่า ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีระดับความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.73 โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของสมาชิกสตรีมีค่า 2.50 ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของสมาชิกชายซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 2.51 หากทำการวิเคราะห์ถึงค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดของสมาชิกสตรีเท่ากับ 2.82 มีความพึงพอใจในจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืมมากที่สุด รองลงมาคือมีความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สหกรณ์เรียกเก็บ อัตราเงินปันผลต่อหุ้นที่ถืออยู่ เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ และบริการรับฝากเงินและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 และ 2.79 ตามลำดับ ในขณะที่สมาชิกชายมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องอัตราเงินปันผลต่อหุ้นที่ถืออยู่และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ รองลงมาคือราคาสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย เช่น ปุ๋ย อาหารสัตว์ ฯลฯ และจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.79, 2.76 และ 2.74 ตามลำดับ หากทำการทดสอบค่าคะแนนความแตกต่างความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับด้วยสถิติไค-สแควร์ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($\chi^2 = 17.488$, Significance = .1796)

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย			
	สมาชิกสตรี	ระดับ	สมาชิกชาย	ระดับ
1. ท่านมีความพึงพอใจในจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืมมากน้อยเพียงใด	2.82	มาก	2.74	มาก
2. ท่านมีความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สหกรณ์เรียกเก็บมากน้อยเพียงใด	2.79	มาก	2.66	มาก
3. ท่านมีความพึงพอใจในอัตราเงินปันผลต่อหุ้นที่ถืออยู่ และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ มากน้อยเพียงใด	2.79	มาก	2.79	มาก
4. ท่านมีความพึงพอใจในบริการรับฝากเงินและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด	2.79	มาก	2.65	มาก
5. ท่านมีความพึงพอใจในฐานะการเงินของสหกรณ์ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด	2.58	มาก	2.63	มาก
6. ท่านมีความพึงพอใจในราคาสินค้า เช่น บัญ อาหารสัตว์ ข้าวสาร ฯลฯ ที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับราคาตามท้องตลาด	2.66	มาก	2.76	มาก
7. ท่านมีความพึงพอใจในปริมาณสินค้าที่นำมาจัดจำหน่ายว่า มีความเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกมากน้อยเพียงใด	2.36	มาก	2.49	มาก
8. ท่านมีความพึงพอใจในการกำหนดราคาซื้อขายผลผลิต การเกษตรจากสมาชิกสหกรณ์มากน้อยเพียงใด	2.50	มาก	2.51	มาก
9. ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ในฐานะที่เป็นตัวแทนของท่านมากน้อยเพียงใด	2.68	มาก	2.66	มาก
10. ท่านมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ (ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์) มากน้อยเพียงใด	2.69	มาก	2.69	มาก

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกของกลุ่มมีการกระทำออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม และมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้มีอิทธิพลต่ออำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมหรืออาจจะเป็นการดำเนินการร่วมในการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมของกลุ่ม (นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์, 2527)

การศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย ได้แบ่งกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ออกเป็น 7 กิจกรรมใหญ่ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ
2. การมีส่วนร่วมในการฝากเงินกับสหกรณ์
3. การมีส่วนร่วมในการถือหุ้นในสหกรณ์
4. การมีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อ
5. การมีส่วนร่วมในธุรกิจขาย
6. การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก และประชุมใหญ่สามัญ
7. การมีส่วนร่วมในการประชุมฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ

การให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์เป็กิจกรรมหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เพื่อช่วยเหลือสมาชิกในเรื่องเงินทุนอัตราดอกเบี้ยต่ำเมื่อเทียบกับสถาบันการเงินอื่นเพื่อนำไปใช้จ่ายในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายที่จำเป็น จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสตรีกู้เงินคิดเป็นร้อยละ 73.15 เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายซึ่งกู้เงินจากสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 75.26 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกสตรี

หากพิจารณาถึงประเภทเงินกู้ที่สมาชิกสหกรณ์นำไปส่วนมากจะกู้เงินประเภทระยะสั้น โดยสมาชิกสตรีกู้เงินประเภทระยะสั้นคิดเป็นร้อยละ 91.14 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่กู้เงินจากสหกรณ์ประเภทเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 83.56 นอกจากนั้นเป็นเงินกู้ระยะปานกลาง

จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกกู้จากสหกรณ์เฉลี่ยรายละ 14,507 บาท โดยแยกเป็นสมาชิกสตรีกู้เงินจากสหกรณ์เฉลี่ยรายละ 10,472 บาท ต่ำกว่าสมาชิกชายที่กู้เงินจากสหกรณ์เฉลี่ยรายละ 10,850 บาท

ในการรับเงินกู้จากสหกรณ์สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะรับเงินกู้จากสหกรณ์เป็นเงินสดทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย โดยแยกเป็นสมาชิกสตรีรับเงินกู้เป็นเงินสด คิดเป็นร้อยละ 83.55 ซึ่งต่ำกว่าสมาชิกชายที่รับเงินกู้จากสหกรณ์เป็นเงินสดคิดเป็นร้อยละ 93.15 ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่รับเงินกู้จากสหกรณ์เป็นวัสดุการเกษตรนั้นมีบ้างเล็กน้อย

สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้เงินจากสหกรณ์ สมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ส่วนใหญ่กู้เงินจากสหกรณ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิต โดยแยกเป็นสมาชิกสตรี คิดเป็นร้อยละ 82.28 สมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 79.45 รองลงมาสมาชิกสตรีนำเงินกู้ไปใช้ในวัตถุประสงค์ในการชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 12.66 ในขณะที่สมาชิกชายนำเงินกู้ไปสร้างหรือต่อเติมบ้านคิดเป็นร้อยละ 10.96 (ตารางที่ 11)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยค่าสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน ($t = .79, P = .432$)

ตารางที่ 11 การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่าระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้กู้เงินจากสหกรณ์	29	26.85	24	24.74
กู้เงินจากสหกรณ์	79	73.15	73	75.26
ประเภทเงินกู้				
ระยะสั้น	72	91.14	61	83.56
ระยะปานกลาง	17	8.86	12	16.44
การรับเงินกู้				
เงินสด	66	83.55	68	93.15
วัสดุการเกษตร	8	10.13	2	2.74
ทั้งเงินสดและวัสดุการเกษตร	5	6.33	3	4.11
วัตถุประสงค์ในการกู้				
เพื่อการผลิต	65	82.28	58	79.45
เพื่อการบริโภค	2	2.53	-	-
เพื่อสร้างหรือต่อเติมบ้าน	2	2.53	8	10.96
เพื่อชำระหนี้	10	12.66	2	2.73
อื่น ๆ	-	-	5	6.86
จำนวนเงินกู้				
ไม่เกิน 5,000 บาท	30	37.97	24	32.88
5,001 - 20,000 บาท	38	48.10	32	43.83
20,001 - 35,000 บาท	6	7.59	5	6.85
50,001 - 50,000 บาท	3	3.80	11	15.07
50,001 - 65,000 บาท	2	2.54	-	-
65,001 บาทขึ้นไป	-	-	1	1.37

สำหรับการส่งชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์การเกษตรนั้นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามสัญญาทุกครั้ง โดยแยกเป็นสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 67.09 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่คิดเป็นร้อยละ 52.05 รองลงมาคือส่งชำระหนี้เป็นดอกเบี้ยและเงินต้นบางส่วนโดยสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 13.92 สมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 23.28 สำหรับสาเหตุที่ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา ส่วนใหญ่มาจากสาเหตุที่ราคาผลผลิตตกต่ำ สมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 41.77 สมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 64.38 นอกนั้นก็เป็สาเหตุอื่น ๆ ในเรื่องของการส่งชำระหนี้สมาชิกส่วนใหญ่ส่งชำระหนี้เป็นเงินสด โดยสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 94.94 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่ส่งชำระหนี้เป็นเงินสดเพียงร้อยละ 93.15

สำหรับแหล่งเงินกู้ นอกเหนือจากสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้กู้จากแหล่งอื่น ๆ และเป็นส่วนน้อยที่กู้จากแหล่งอื่น ที่สำคัญได้แก่ เพื่อนบ้าน ธนาคารพาณิชย์ และอื่น ๆ เป็นต้น (ตารางที่ 12)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อในเรื่องของการส่งชำระหนี้และแหล่งเงินกู้ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยค่าสถิติไคสแควร์ ($\chi^2 = 6.992$, Significance = 0.363) พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การส่งชำระหนี้และสาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การส่งชำระหนี้				
ส่งชำระตามสัญญาทุกครั้ง	53	67.09	38	52.05
ส่งเฉพาะดอกเบี้ย	8	10.13	3	4.11
ส่งดอกเบี้ยและเงินต้นบางส่วน	11	13.92	17	23.28
ส่งหลังครบกำหนดชำระ	7	8.86	15	20.56
สาเหตุที่ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา				
ราคาผลผลิตตกต่ำ	33	41.77	47	64.38
ผลผลิตเสียหายจากภัยธรรมชาติ	-	-	2	2.74
ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์	-	-	2	2.74
มีเงินไม่พอ	5	6.33	5	6.85
อื่น ๆ	33	41.77	5	6.85
ไม่ระบุ	8	10.13	12	16.44
การชำระหนี้				
ส่งเป็นเงินสด	75	94.94	68	93.15
ส่งทั้งเงินสดและผลิตผลทาง				
การเกษตร	2	2.53	3	4.11
ไม่ระบุ	2	2.53	2	2.74
แหล่งเงินทุนนอกเหนือจากสหกรณ์				
ไม่มี	44	55.70	41	56.16
พ่อค้า-แม่ค้า	-	-	2	2.74
ญาติพี่น้อง	-	-	5	6.85

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนบ้าน	2	2.53	2	2.74
ธนาคารพาณิชย์	6	7.59	-	-
อื่น ๆ	21	26.58	21	28.76
ไม่ระบุ	6	7.60	2	2.75

การมีส่วนร่วมในธุรกิจการรับฝากเงิน

การส่งเสริมให้สมาชิกมีการประหยัดและอดออมเป็นวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งของสหกรณ์ โดยที่สหกรณ์การเกษตรจะเปิดบริการรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภทคือ เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัวและสมาชิกในอนาคต และเป็นการระดมทุนของสหกรณ์การเกษตรอีกทางหนึ่งด้วย จากผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสตรีส่วนใหญ่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20.62 เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายแล้วสมาชิกชายฝากเงินกับสหกรณ์เป็นจำนวนมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 50.00 สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์ส่วนใหญ่ฝากเงินประเภทเงินฝากออมทรัพย์ โดยสมาชิกสตรีฝากเงินประเภทออมทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 58.62 เป็นจำนวนเงินที่ฝากต่ำกว่า 2,500 บาท ในขณะที่ฝากเงินประเภทประจำคิดเป็นร้อยละ 24.15 ในช่วง 2,500-5,000 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายแล้วสูงกว่า สมาชิกชายฝากเงินกับสหกรณ์ประเภทเงินฝากออมทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 48.15 ในจำนวนเงินที่ฝากต่ำกว่า 2,500 บาท ในขณะที่ฝากเงินประเภทประจำคิดเป็นร้อยละ 5.65 ในช่วง 2,501-5,000 บาท

สำหรับสาเหตุที่สมาชิกที่ไม่ฝากเงินกับสหกรณ์ส่วนใหญ่มาจากไม่มีเงินเหลือพอที่จะฝาก ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย รองลงมาคือสาเหตุที่สหกรณ์ให้ดอกเบี้ยเงินฝากต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ (ตารางที่ 13)

จำนวนเงินที่สมาชิกสตรีฝากไว้กับสหกรณ์เฉลี่ย 17,607 บาท ฝากสูงสุด เท่ากับ 48,000 บาท ต่ำสุด 36 บาท ในขณะที่สมาชิกชายฝากเงินไว้กับสหกรณ์เฉลี่ย 11,862 บาท ฝากสูงสุด 115,000 บาท ต่ำสุด 100 บาท

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่า การมีส่วนร่วมในธุรกิจการรับฝากเงินของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test ($t=3.94$, $P=0.000$) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในธุรกิจการรับฝากเงินของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 การมีส่วนร่วมในธุรกิจรับฝากเงินระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ฝากเงินกับสหกรณ์	74	66.70	37	33.00
ฝากเงินกับสหกรณ์	29	20.62	54	50.00
ไม่ระบุ	5	2.40	6	2.90
ประเภทเงินฝากออมทรัพย์				
ต่ำกว่า 2,500 บาท	17	58.62	26	48.15
2,501-5,000 บาท	-	-	4	7.41
5,001-10,000 บาท	3	10.34	10	18.52
10,001-15,000 บาท	-	-	3	5.56
15,001 บาทขึ้นไป	-	-	7	12.96
ประเภทเงินฝากประจำ				
ต่ำกว่า 2,500 บาท	-	-	1	1.84
2,501-5,000 บาท	7	24.15	3	5.56
5,001-10,000 บาท	2	6.89	-	-
สาเหตุที่ไม่มีเงินฝากกับสหกรณ์				
ไม่มีเงินเหลือฝาก	64	86.50	34	91.90
อัตราดอกเบี้ยต่ำ	10	13.50	3	8.10

การถือหุ้นเพิ่มในสหกรณ์

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรส่วนหนึ่งมาจากทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกสหกรณ์ร่วมกันถือหุ้นกับสหกรณ์ ซึ่งตามข้อบังคับของสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์จะต้องถือหุ้นกับสหกรณ์อย่างน้อยคนละ 10 หุ้น และสมาชิกคนหนึ่งจะถือหุ้นในสหกรณ์ได้ไม่เกิน 1 ใน 5 ของทุนเรือนหุ้นทั้งหมด วิธีการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์นั้นนอกจากสมาชิกต้องถือหุ้นเมื่อแรกเข้าเป็นสมาชิกแล้ว สมาชิกต้องถือหุ้นกับสหกรณ์เป็นรายเดือนอย่างน้อยเดือนละ 1 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท นอกจากนั้นเมื่อสมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์ สมาชิกจะต้องถือหุ้นตามส่วนของเงินกู้ อัตราร้อยละ 5 หรือเงินกู้ 1,000 บาท ถือหุ้น 50 บาท ดังนั้นการถือหุ้นเพิ่มในสหกรณ์จึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สมาชิกทุกคนจะต้องกระทำ

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ถือหุ้นเพิ่มระหว่างปี โดยสมาชิกสตรีถือหุ้นเพิ่มระหว่างปี คิดเป็นร้อยละ 65.94 ซึ่งต่ำกว่าสมาชิกชายที่ถือหุ้นเพิ่มระหว่างปี คิดเป็นร้อยละ 82.48 สำหรับจำนวนเงินที่สมาชิกสตรีถือหุ้นในสหกรณ์อยู่ระหว่าง 501-1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.00 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่ถือหุ้นในสหกรณ์ในช่วงเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 26.25 โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์คนละ 1,747.55 บาท โดยสมาชิกสตรีถือหุ้นเพิ่มสูงสุด 20,000 บาท ต่ำสุด 150 บาท สมาชิกชายถือหุ้นเพิ่มสูงสุด 59,000 บาท ต่ำสุด 200 บาท (ตารางที่ 14)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการถือหุ้นกับสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน จากผลวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($\chi^2 = 7.779$, Significance = .020) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการถือหุ้นกับสหกรณ์ของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การมีส่วนร่วมในการถือหุ้นกับสหกรณ์ระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ถือหุ้นเพิ่ม	37	34.26	17	17.52
ถือหุ้นเพิ่มระหว่างปี	71	65.94	80	82.48
จำนวนเงินที่ถือหุ้นเพิ่มระหว่างปี				
ไม่เกิน 500 บาท	25	35.20	20	25.00
501-1,500 บาท	27	38.00	21	26.25
1,501-2,500 บาท	6	8.50	15	18.75
2,501-3,500 บาท	7	9.90	10	12.50
3,501-4,500 บาท	4	5.60	4	5.00
4,501 บาทขึ้นไป	2	2.80	10	12.50

การมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อ

กิจกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรคือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เมล็ดพันธุ์ ยาปราบศัตรูพืช และสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายให้กับสมาชิกในราคาที่เป็นการธรรม นอกจากนี้เมื่อสิ้นปีหากสหกรณ์มีกำไรในธุรกิจนี้สหกรณ์ก็จะจ่ายเงินเฉลี่ยคืนกำไรให้กับสมาชิกตามส่วนแห่งธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่าสมาชิกสตรีซื้อสินค้าจากสหกรณ์ร้อยละ 79.63 และสมาชิกชายซื้อสินค้าจากสหกรณ์ร้อยละ 87.63 สำหรับมูลค่าที่สมาชิกสตรีซื้อสินค้าจากสหกรณ์เฉลี่ย 3,811 บาทต่อปี ซื้อสูงสุด 20,000 บาท ต่ำสุด 500 บาทต่อปี ในขณะที่สมาชิกชายซื้อสินค้าจากสหกรณ์ร้อยละ 7,313 บาทต่อปี สูงสุด 45,000 บาท ต่ำสุด 150 บาท (ตารางที่ 15)

สำหรับมูลค่าที่สมาชิกสตรีซื้อสินค้าจากสหกรณ์อยู่ในช่วง 1,001-2,500 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 24.40 รองลงมามูลค่าที่ซื้อไม่เกิน 1,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.30 ใน

ขณะที่สมาชิกชายซื้อสินค้าจากสหกรณ์สูงสุดอยู่ในช่วงไม่เกิน 1,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 35.30 รองลงมาซื้อสินค้าตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.40

ตารางที่ 15 การมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อ ระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์	22	20.37	12	12.37
ซื้อสินค้าจากสหกรณ์	86	79.63	85	87.63
มูลค่าที่ซื้อ/ปี				
ไม่เกิน 1,000 บาท	20	23.30	30	35.30
1,001 – 2,500 บาท	21	24.40	14	16.50
2,501 – 4,000 บาท	15	17.40	16	18.80
4,001 – 5,500 บาท	10	11.60	3	3.50
6,501 – 7,000 บาท	4	4.70	3	3.50
7,001 บาทขึ้นไป	16	18.60	19	22.40

สำหรับสาเหตุที่สมาชิกไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์นั้น ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย ร้อยละ 81.82 และ 58.34 ไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ไม่มีสินค้าที่ต้องการจะซื้อ รองลงมาเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 13.64 และ 33.33 ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่า การมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้สถิติไคสแควร์ ($\chi^2=3.662$, Significance =.160) พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 จำนวนสมาชิกตามสาเหตุที่ไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

สาเหตุที่สมาชิกไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สหกรณ์ไม่มีสินค้าที่ต้องการ	18	81.82	7	58.34
ราคาสินค้าของสหกรณ์แพงกว่าร้านค้าทั่วไป	-	-	1	8.33
ระยะทางจากบ้านกับสหกรณ์ห่างไกลกัน	1	4.54	-	-
อื่น ๆ	3	13.64	4	33.33
รวม	22	100.00	12	100.00

การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขาย

ผลิตภัณฑ์ของสมาชิกที่สหกรณ์เป็นผู้รวบรวมมาจัดการขาย ได้แก่ ข้าวเปลือก ถั่วเหลือง ฯลฯ การที่สมาชิกต่างคนต่างขายผลผลิตของตนเองตามลำพังในท้องถิ่นจะมีผลทำให้ราคาตกต่ำ ดังนั้นสหกรณ์จึงต้องเข้าช่วยเหลือในการขายผลผลิตเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง และเพื่อพยุงราคาสินค้าเกษตรในท้องถิ่นไม่ให้พ่อค้าคนกลางกดราคา ทำให้สมาชิกสหกรณ์ขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม โดยสหกรณ์จะเป็นตัวแทนในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกแล้วจัดการขายให้กับสมาชิก จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายของสมาชิก พบว่า ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายส่วนใหญ่ไม่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ โดยสมาชิกสตรีที่ไม่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์มีถึงร้อยละ 81.48 เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายร้อยละ 67.01 สำหรับการขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ของสมาชิกสตรีมีเพียงร้อยละ 18.52 และสมาชิกชายมีเพียงร้อยละ 32.99 มูลค่าการขายของสมาชิกสตรีที่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์อยู่ในช่วงไม่เกิน 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.00 ในขณะที่สมาชิกชายมีมูลค่าการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์อยู่ในช่วง 15,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.90 มูลค่าผลผลิตเฉลี่ยที่สมาชิกชายผ่านสหกรณ์ร้อยละ 10,504.51 บาท โดยสมาชิกสตรีขายผลผลิต 12,556 บาทต่อปี สูงสุด 30,000 บาท ต่ำสุด 600 บาท และสมาชิกชายขายผลผลิตผ่านสหกรณ์เฉลี่ย 11,400 บาทต่อปี สูงสุด 26,000 บาท ต่ำสุด 3,400 บาท (ตารางที่ 17)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานว่า การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายของสมาชิกสตรีมีความแตกต่างกับสมาชิกชาย จากผลการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($\chi^2 = 6.156$, Significance = .046) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 การมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์	88	81.48	65	67.01
ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์	20	18.52	32	32.99
มูลค่าที่ขายต่อปี				
ไม่เกิน 3,000 บาท	3	15.00	8	25.00
3,001 – 6,000 บาท	4	20.00	6	18.70
6,001 – 9,000 บาท	4	20.00	3	9.40
9,001 – 12,000 บาท	2	10.00	4	12.50
12,001 – 15,000 บาท	2	10.00	4	12.50
15,001 บาทขึ้นไป	5	25.00	7	21.90

สำหรับสาเหตุที่สมาชิกไม่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ส่วนใหญ่ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีสาเหตุเนื่องมาจากไม่มีผลผลิตทางการเกษตรเหลือขายให้กับสหกรณ์ โดยสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 81.82 และสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 50.77 รองลงมาคือ สหกรณ์ไม่รับซื้อผลผลิตของสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 12.50 และ 24.62 ตามลำดับ มีพ่อค้ามารับซื้อถึงบ้านสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 4.54 สมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 16.92 และสหกรณ์รับซื้อผลผลิตต่ำกว่าราคาท้องตลาด คิดเป็นร้อยละ 1.14 และ 7.69 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 สาเหตุที่สมาชิกไม่ขายผลผลิตทางการเกษตรผ่านสหกรณ์

สาเหตุที่สมาชิกไม่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีผลผลิตเหลือขายให้กับสหกรณ์	72	81.82	33	50.77
มีพ้อค้ำมารับซื้อถึงบ้าน	4	4.54	11	16.92
สหกรณ์รับซื้อราคาต่ำกว่าท้องตลาด	1	1.14	5	7.69
สหกรณ์ไม่รับซื้อ	11	12.50	16	24.62
รวม	88	100.00	65	100.00

การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่

สมาชิกเป็นเจ้าของสหกรณ์ เป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการวินิจฉัยตัดสินใจต่าง ๆ ในที่ประชุม ตลอดจนเสนอความคิดเห็นและความต้องการ ชักถามข้อข้องใจสงสัย แสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะให้ที่ประชุมกลุ่มและที่ประชุมใหญ่ ในแต่ละปีสหกรณ์ได้จัดให้มีการประชุมกลุ่ม 3 ครั้ง และจัดให้มีการประชุมใหญ่ 1 ครั้ง ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแต่ละครั้ง สหกรณ์ได้ให้สมาชิกทุกคนเข้าร่วมประชุม เพื่อจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น รวมทั้งซักถามข้อข้องใจสงสัยได้อย่างทั่วถึง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการประชุมสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรชุมชน จำกัด สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายเคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มทุกครั้ง ร้อยละ 76.85 ของสมาชิกสตรีเคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ ซึ่งต่ำกว่าสมาชิกชายที่เคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่คิดเป็นร้อยละ 94.85 ร้อยละ 60.90 เคยเข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่ยุทธศาสตร์จัด สำหรับสมาชิกชาย และร้อยละ 49.40 สำหรับสมาชิกสตรี และเคยเข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง สมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 37.30 และสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 30.40 (ตารางที่ 19)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย มีความแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2=12.714$, Significance

=.0017) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย

กิจกรรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม	25	23.15	5	5.15
เคยเข้าร่วมประชุม	83	76.85	92	94.85
ทุกครั้ง	41	49.40	56	60.90
เป็นบางครั้ง	31	37.30	28	30.40
ไม่ระบุ	11	13.30	8	8.70

การมีส่วนร่วมในเนื้อหาการประชุม

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เนื้อหาในการประชุมที่สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่สนใจเป็นเรื่องความรู้ทางสหกรณ์ โดยสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 54.22 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่คิดเป็นร้อยละ 35.87 รองลงมาได้แก่ ปัญหาในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 33.73 และ 33.69 การส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 7.23 และ 14.14 และในเรื่องของการติดตามหนี้ คิดเป็นร้อยละ 4.82 และ 16.30 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในเนื้อหาการประชุมของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยค่าสถิติไคสแควร์ แล้วพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($\chi^2=1.847$, Significance=.397) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 การมีส่วนร่วมในเนื้อหาการประชุมระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

เนื้อหาการประชุม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาในการประกอบอาชีพ	28	33.73	31	33.69
ความรู้ทางสหกรณ์	45	54.22	33	35.87
การติดตามหนี้สิน	4	4.82	15	16.30
การส่งเสริมอาชีพ	6	7.23	13	14.14

การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่เคยแสดงความคิดเห็น โดยสมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 65.06 และสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 45.65 เคยแสดงความคิดเห็น บ่อยครั้ง สมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 18.07 และสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 17.39 และแสดงความคิดเห็นแบบนาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.87 และร้อยละ 36.95 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยค่าสถิติไคสแควร์ แล้วพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($\chi^2=21.709$, Significance=.0001) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการแสดงความคิดเห็นระหว่างสมาชิกสตรี
และสมาชิกชาย

การแสดงความคิดเห็น	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคยบ่อยครั้ง	15	18.07	16	17.39
นาน ๆ ครั้ง	14	16.87	34	36.95
ไม่เคย	54	65.06	42	45.65

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมประชุมใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.18 และ 85.57 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตามลำดับ และไม่เคยเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 46.82 และ 14.43 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยค่าสถิติ ไค-สแควร์ แล้วพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($\chi^2=11.315$, Significance=.0035) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการประชุมใหญ่ ระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย

การเข้าร่วมประชุมใหญ่	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	35	46.82	14	14.43
เคย	73	53.18	83	85.57

การมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมจากสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พลสุข ไทยสวัสดิ์ (2535) กล่าวถึงการศึกษาอบรมว่า ในหลายประเทศที่ ขบวนการสหกรณ์ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าในทวีปยุโรปหรือเอเชียนั้น เป็นเพราะต่างก็ให้ความสำคัญของการศึกษาอบรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในงานสหกรณ์และการให้การศึกษาอบรมแก่ บุคคลดังกล่าวก็กระทำอย่างเป็นระบบโดยสม่ำเสมอและต่อเนื่อง แม้แต่คณะกรรมการหลัก สหกรณ์ขององค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศก็เคยเน้นอยู่เสมอว่า บุคคลในวงการ สหกรณ์ทุกคนจำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาอบรม เป็นต้นว่า สมาชิก พนักงาน เจ้าหน้าที่ และประชาชนทั่วไป

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม โดย สมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 69.44 ไม่เคยเข้ารับการอบรม เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 30.56 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายร้อยละ 57.74 ไม่เคยเข้ารับการอบรม และร้อยละ 42.26 เคยเข้ารับการอบรมจากสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สาเหตุสำคัญที่ทำให้สมาชิก สตรีไม่เคยเข้ารับการอบรม เนื่องจากติดภารกิจส่วนตัวด้านครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่มีเวลาว่างพอเนื่องจากสาเหตุอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 29.33 เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชาย แล้ว สาเหตุที่ไม่เข้ารับการอบรมเนื่องจากสาเหตุติดภารกิจส่วนตัวด้านครอบครัวร้อยละ 50.00 สาเหตุอื่นร้อยละ 35.72 ไม่มีเวลาว่างพอและกลัวจะไม่ได้ประโยชน์จากการอบรม ร้อยละ 7.14 ตามลำดับ (ตารางที่ 23)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมจาก สหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน จากผลการ วิเคราะห์พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($\chi^2=5.272$, Significance=.0716) ดังนั้นจึง ปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมจากสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมการฝึกอบรม ระหว่างสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย

การฝึกอบรม	สมาชิกสตรี		สมาชิกชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	33	30.56	41	42.26
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	75	69.44	56	57.74
สาเหตุที่ไม่เคย				
ติดภารกิจส่วนตัว	50	66.67	28	50.00
ไม่มีเวลาว่างพอ	3	4.00	4	7.14
เห็นว่าจะไม่ได้รับประโยชน์จากการอบรม	-	-	4	7.14
อื่น ๆ	22	29.33	20	35.72

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกสตรี

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกสตรี ซึ่งได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ และการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด ซึ่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

สมาชิกสตรี จากการศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสตรีสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด พบว่า ปัจจัยอายุมีสหสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับกิจกรรมการฝึกอบรม ($r=-.4142$) ปัจจัยรายได้มีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการซื้อสินค้าและการฝากเงินอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($r=.2695$, $r=.3901$) ปัจจัยขนาดของครอบครัวมีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการขายผลผลิต ($r=.4737$) และมีสหสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับกิจกรรมการฝึกอบรม ($r=-.3626$) ปัจจัยระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการร่วมประชุม ($r=.2360$) (ตารางที่ 24)

สำหรับสมาชิกชาย จากการศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกชาย พบว่า ปัจจัยรายได้มีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการฝากเงิน ($r=.2695$) ปัจจัยระดับการศึกษามีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการฝากเงิน ($r=.2749$) ปัจจัยระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการกู้เงิน ($r=.2929$) และปัจจัยการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์มีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการกู้เงิน ($r=.2403$) (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกสตรีสหกรณ์การเกษตร
ขุนยวม จำกัด

ลักษณะส่วนบุคคล	ค่าสหสัมพันธ์						
	การกู้เงิน	การขายผลผลิต	การซื้อสินค้า	การฝากเงิน	การถือหุ้น	การร่วมประชุม	การฝึกอบรม
อายุ	-.1580	-.2188	.1720	.0421	-.0034	-.0412	-.4142*
รายได้	.2180	-.0110	.2695*	.3901**	.1986	.1410	.1486
ระดับการศึกษา	.0390	-.0244	-.1171	.0231	-.1868	.0326	.1854
ขนาดของครอบครัว	-.0783	.4737*	-.1869	-.0677	-.1631	-.0206	-.3626*
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	.0326	.1882	.1789	.0061	.4196	.2360*	-.3292
ความพึงพอใจในผลตอบแทน	.1388	-.0652	.1395	-.0114	-.0319	-.1827	-.1658
การรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์	.0831	.2514	.0210	-.0817	-.1141	.1444	.1241

หมายเหตุ * หมายถึง ความมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** หมายถึง ความมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกชายสหกรณ์การเกษตร
ขุนยวม จำกัด

ลักษณะส่วนบุคคล	การสหสัมพันธ์						
	การกู้เงิน	การขายผลผลิต	การซื้อสินค้า	การฝากเงิน	การถือหุ้น	การร่วมประชุม	การฝึกอบรม
อายุ	-.0542	-.1468	-.0546	-.1897	.0633	.0592	.0199
รายได้	.1654	-.0010	.0636	.2695*	.0332	-.1518	.2553
ระดับการศึกษา	.0114	-.0650	.0805	.2749*	-.1188	-.0302	-.0821
ขนาดของครอบครัว	.1784	.1001	.1423	.0541	.0316	.0695	.2319
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	.2929*	-.0264	.1062	.1488	-.1426	-.1831	.2438
ความพึงพอใจในผลตอบแทน	.0845	-.2991	-.0388	-.0150	-.2126	-.0302	.1235
การรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์	.2403*	-.0707	.0280	.0827	.0120	.0477	-.0940

หมายเหตุ * หมายถึง ความมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** หมายถึง ความมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

บทที่ 5

สรุปและขอเสนอแนะ

(SUMMERY AND RECOMMENDATION)

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ จาก การที่เศรษฐกิจของประเทศได้ขยายสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ความต้องการด้านแรงงานทั้งชาย และหญิงก็มีเพิ่มขึ้น ความต้องการดังกล่าวเป็นแรงดึงดูดให้สตรีเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง ดังนั้นสตรีหรือแม่บ้านนอกจากจะมีบทบาทเป็น แม่บ้านของครอบครัวแล้วยังเป็นผู้มีส่วนสำคัญในด้านการบริหารงานทั้งทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมนอกบ้านอีกด้วย จนอาจกล่าวได้ว่าสตรีมีสิทธิเท่าเทียมชาย จึงเกิดแนวความคิดที่จะ ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีเปรียบเทียบกับสมาชิกชายในกิจกรรม สหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด เพื่อให้ทราบถึงผลของการมีส่วนร่วม ปัญหา และข้อจำกัดใน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด เพื่อให้ทราบถึงผลของการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรี เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารงานสหกรณ์ในการวางแผนและการบริหารงานสหกรณ์ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

(Summary)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ขุนยวม จำกัด โดยเป็นสมาชิกสตรี จำนวน 108 คน สมาชิกชาย จำนวน 97 คน ผลการ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากสมาชิกสหกรณ์ดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ขุนยวม จำกัด จากการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี อายุของสมาชิกสตรีโดยเฉลี่ยเท่ากับ 42 ปี ในขณะที่อายุของสมาชิกชายโดยเฉลี่ยเท่ากับ 45 ปี ระดับการศึกษาของสมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ในขณะที่สมาชิกสหกรณ์จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับคือ ม. 3 หรือเทียบเท่า หรือสูงกว่านั้นจำนวนหนึ่ง ขนาดของครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในช่วง 4-6 คน ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ในช่วง 1-10 ปี โดยสมาชิกสหกรณ์มีอาชีพหลักในการทำนา ส่วนอาชีพรองคือรับจ้างทั่วไป อาชีพหลักและอาชีพรองทำให้เกิดรายได้ให้กับสมาชิก โดยรายได้ส่วนใหญ่ของสมาชิกเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 37,338 บาท โดยสมาชิกสตรีมีรายได้เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 61,263 บาท และสมาชิกชายมีรายได้เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 48,832 บาท

สำหรับด้านการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสตรีรับรู้ในวิธีการดำเนินงานได้น้อยกว่าสมาชิกชาย โดยสมาชิกชายมีคะแนนเฉลี่ย 6.71 คะแนน ส่วนสมาชิกสตรีมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 6.60 คะแนน ในส่วนของความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ พบว่า สมาชิกสตรีมีความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับน้อยกว่าสมาชิกชาย โดยสมาชิกสตรีมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องของจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืม เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกชายมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องของผลตอบแทนในอัตราเงินปันผล

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย จากการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมซึ่งได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 7 กิจกรรมใหญ่ๆ คือ

- การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ
- การมีส่วนร่วมในการฝากเงินกับสหกรณ์
- การมีส่วนร่วมในการถือหุ้นในสหกรณ์
- การมีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อ
- การมีส่วนร่วมในธุรกิจขาย
- การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกและประชุมใหญ่สามัญ
- การมีส่วนร่วมในการประชุมฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมสินเชื่อไม่แตกต่างจากสมาชิกชายมากนัก โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกสตรีกู้เงินจากสหกรณ์รายละ 10,472 บาท ซึ่งไม่แตกต่างจากสมาชิกชายที่กู้เงินจากสหกรณ์รายละ 10,850 บาท สมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตและนำไปชำระหนี้ สำหรับการส่งชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์สมาชิกสตรีสามารถส่งชำระหนี้ได้ตามสัญญาทุกครั้งได้มากกว่าสมาชิกชาย คือสามารถส่งชำระหนี้ได้ถึงร้อยละ 67.09 ในขณะที่สมาชิกชายสามารถส่งชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ได้เพียงร้อยละ 52.05 สาเหตุที่สมาชิกส่วนน้อยไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้เนื่องมาจากราคาผลผลิตตกต่ำ สำหรับแหล่งเงินกู้นอกเหนือจากสหกรณ์ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ธนาคารพาณิชย์ และอื่น ๆ ซึ่งเมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยสถิติ ไคสแควร์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในธุรกิจการรับฝากเงิน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสตรีฝากเงินไว้กับสหกรณ์โดยส่วนใหญ่เป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์เฉลี่ยคนละ 17,607 บาท ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์เฉลี่ยรายละ 11,862 บาท สำหรับสมาชิกสตรีที่ไม่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์ร้อยละ 66.70 ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่ไม่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 33.00 ส่วนสาเหตุที่ไม่ฝากเงินไว้กับสหกรณ์นั้นส่วนใหญ่มาจากสาเหตุที่ไม่มีเงินเหลือพอที่จะฝาก ซึ่งเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายทางการฝากเงินกับสหกรณ์ด้วยค่าสถิติ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการถือหุ้นเพิ่มในสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสตรีถือหุ้นเพิ่มระหว่างปีคิดเป็นร้อยละ 65.94 ซึ่งต่ำกว่าสมาชิกชายที่ถือหุ้นกับสหกรณ์ร้อยละ 82.48 คิดโดยเฉลี่ยสมาชิกสหกรณ์ถือหุ้นเพิ่มระหว่างปีเฉลี่ย 1,747.55 บาท เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในการถือหุ้นเพิ่มระหว่างปีกับสหกรณ์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสตรีซื้อสินค้าจากสหกรณ์ต่ำกว่าสมาชิกชายคิดเป็นร้อยละ 79.63 และ 87.63 ตามลำดับ คิดเป็นมูลค่าที่สมาชิกซื้อสินค้าจากสหกรณ์คิดเป็นสมาชิกสตรีและสมาชิกชายเท่ากับ 3,811 บาท และ 7,313 บาทตามลำดับ สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ส่วนใหญ่มาจากสาเหตุที่สหกรณ์ไม่มีสินค้าที่ต้องการ

เมื่อทดสอบความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชายด้วยค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในธุรกิจขาย จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ โดยคิดเป็นร้อยละ 81.48 และ 67.01 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายตามลำดับ สาเหตุเนื่องมาจากไม่มีผลผลิตเหลือขายให้กับสหกรณ์ ส่วนสมาชิกที่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์มีจำนวนไม่มากนัก โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกสตรีขายผลผลิตผ่านสหกรณ์รายละ 12,556 บาท ซึ่งสูงกว่าสมาชิกชายที่ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์รายละ 11,400 บาท เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในการมีส่วนร่วมในธุรกิจการขายด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม และประชุมใหญ่สามัญ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกสตรีและสมาชิกชายเคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ สมาชิกสตรีคิดเป็นร้อยละ 76.85 ซึ่งต่ำกว่าสมาชิกชายที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่คิดเป็นร้อยละ 94.85 สมาชิกสตรีเข้าร่วมประชุมกลุ่มทุกครั้งที่มีการประชุม คิดเป็นร้อยละ 49.40 และร้อยละ 60.90 ของสมาชิกชายที่เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชายด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในเนื้อหาการประชุม ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 54.22 ของสมาชิกสตรีมีความคิดเห็นในเนื้อหาการประชุมในเรื่องความรู้ทางสหกรณ์สูงกว่าสมาชิกชายที่มีความคิดเห็นในเนื้อหาการประชุมในหัวข้อความรู้ทางสหกรณ์ที่คิดเป็นร้อยละ 35.87 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในการมีส่วนร่วมในเนื้อหาการประชุมด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผลจากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยแสดงความคิดเห็น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 65.06 และ 45.65 ของสมาชิกสตรีและสมาชิกชาย ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในการมี

ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยค่าสถิติไคสแควร์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมจากสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาพบว่า ทั้งสมาชิกสตรีและสมาชิกชายส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 69.44 และ 57.74 ตามลำดับ สาเหตุเนื่องมาจากติดภารกิจส่วนตัว เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสมาชิกสตรีและสมาชิกชายในการมีส่วนร่วมในเนื้อหาการประชุมด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสตรี ซึ่งได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ขนาดของครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ และการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ จากการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มี 4 ปัจจัยคือ อายุมีความสัมพันธ์ไปในทางตรงกันข้ามกับกิจกรรมฝึกอบรม รายได้มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการซื้อขายผลผลิตและการฝึกอบรม ขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการขายผลผลิตและการฝึกอบรม และระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการเข้าร่วมประชุมใหญ่ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกชาย พบว่า มี 4 ปัจจัยคือ รายได้มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการฝากเงิน ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการฝากเงิน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการกู้เงิน และการรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการกู้เงิน

อภิปรายผล

(Implication)

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด โดยจะได้นำเสนอถึงประเด็นสำคัญคือ อายุ รายได้

สุทธิของครอบครัวต่อปี ระยะเวลาการเป็นสมาชิก การรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงาน สหกรณ์ การเข้าร่วมประชุมกลุ่มและประชุมใหญ่ การเข้ารับการฝึกอบรมจากสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขึ้นไป ดังนี้

อายุของสมาชิกสตรี พบว่า มีสหสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับกิจกรรมการฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกสตรีขาดประสบการณ์ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจ และมีได้เป็นหัวหน้าครอบครัว ประกอบกับสมาชิกสตรีมีภาระความรับผิดชอบงานบ้านและงานในไร่นาจึงไม่มีเวลาว่างที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมมากนัก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์บางส่วนมีทัศนคติและความเชื่อว่า สมาชิกสตรียังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ที่น้อยกว่าสมาชิกชาย จึงให้ความสำคัญกับสมาชิกชายที่จะให้มีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานสหกรณ์มากกว่าสมาชิกสตรี

รายได้สุทธิของครอบครัวต่อปี พบว่า สมาชิกสตรีมีรายได้ต่อปีมากจะมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ เนื่องจากสตรีที่มีรายได้มากจะมีการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายประเภท หรือหลายอาชีพในรอบปี เพราะรายได้นั้นเป็นแรงจูงใจให้สตรีทำงานหลายอย่าง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะเป็นชาวเขา สตรีจะเป็นฝ่ายที่ทำงานหารายได้เสริมครอบครัว ในขณะที่ฝ่ายชายถ้าหมดฤดูกาลเพาะปลูกแล้วจะเป็นช่วงเวลาว่าง ผู้ชายจะปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร ส่วนสตรีจะประกอบอาชีพเสริมคือ กำชายในหมู่บ้าน ระหว่างหมู่บ้าน การเพาะปลูกพืชผักสวนครัว เก็บของป่าขาย การประกอบอาชีพหัตถกรรมในครัวเรือน สตรีจึงมีรายได้สุทธิต่อปีมาก จึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมการซื้อสินค้าที่สหกรณ์การเกษตรจัดจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ เถาวางกูร (2531: 69) พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมโดยกระทำด้วยตัวของสมาชิกสตรีสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สตรีเข้าร่วมมากที่สุดคือการติดต่อเพื่อซื้อวัสดุการเกษตรจากสหกรณ์

ปัจจัยขนาดของครอบครัว มีสหสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการฝากเงิน เนื่องจากการที่สมาชิกสตรีมีจำนวนบุคคลในครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 4-8 คน จากข้อสังเกตของผู้วิจัย พบว่า ขนาดของครอบครัวสมาชิกสตรีที่มีจำนวนบุคคลในครัวเรือนมากจะ

เป็นวัยที่อยู่ในวัยทำงาน ประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัว โดยสามีและสมาชิกในครอบครัวจะไปประกอบอาชีพในจังหวัดใกล้เคียง และจะส่งเงินมาให้ภรรยาเป็นผู้เก็บรักษา ดูแลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในครอบครัว เมื่อมีเงินของครอบครัวเหลือสมาชิกสตรีก็จะนำไปฝากในสหกรณ์

สำหรับกิจกรรมการฝึกอบรม เนื่องจากสมาชิกสตรีที่มีขนาดของครอบครัวใหญ่ ต้องรับภาระงานบ้านมาก การจัดอบรมเป็นการให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ให้เข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สามารถพัฒนาและปรับปรุงงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้ แต่จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า ในแต่ละปีสหกรณ์จะจัดให้มีการศึกษาอบรมเพียงปีละ 1 ครั้ง เนื่องจากเป็นสหกรณ์ขนาดเล็ก จำกัดในเรื่องงบประมาณ อีกส่วนหนึ่งที่ทำให้สมาชิกสตรีมีจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมน้อยเพราะส่วนใหญ่จะติดภารกิจส่วนตัว เป็นเพราะสมาชิกในครอบครัวออกจากครัวเรือนไปประกอบอาชีพในต่างจังหวัด หรือแยกครอบครัวออกไปทำให้สมาชิกสตรีต้องรับภาระงานบ้านเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับการเข้าร่วมประชุม เนื่องจากสตรีจะเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบและควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมจากข้อสังเกตของผู้วิจัย พบว่า สมาชิกสตรีจะเข้าร่วมประชุมโดยเฉพาะการประชุมใหญ่ที่สหกรณ์จัดขึ้น สหกรณ์จะจ่ายเงินปันผลตามหุ้นในวันประชุมใหญ่ และมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนด จึงทำให้สมาชิกสตรีที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมประชุมใหญ่

รายได้สุทธิของครอบครัวต่อปี พบว่า สมาชิกชายมีรายได้สุทธิต่อปีสูงก็จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการซื้อสินค้าที่สหกรณ์การเกษตรจัดจำหน่าย โดยเฉพาะเป็นสินค้าวัสดุการเกษตรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ อาทิเช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องจักรกลการเกษตร จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า สมาชิกที่มีรายได้สุทธิต่อปีสูงจะซื้อสินค้าจากสหกรณ์มาก เนื่องจากสมาชิกที่มีรายได้มากพื้นที่ทำการเกษตรจะมีมาก ความต้องการซื้อสินค้าก็จะมีมากขึ้น

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับกิจกรรมการกู้ยืมเงิน เนื่องจากสมาชิกชายที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกนานจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกู้ยืมเงิน กล่าวคือ สมาชิกจะได้รับรู้และเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ ทำให้สมาชิกที่มีระยะเวลาการ

เป็นสมาชิคนานจะกู้ยืมเงินจากสหกรณ์มากกว่าแหล่งอื่น ๆ เนื่องจากทราบดีว่าอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีความคุ้นเคยกับพนักงานสหกรณ์เป็นอย่างดี และเมื่อสิ้นปีหากสหกรณ์มีกำไรก็จะได้รับเงินเฉลี่ยคืนและเงินปันผลตามหุ้นจากสหกรณ์ด้วย

การรับรู้ในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับ กิจกรรมการกู้เงิน เนื่องจากสมาชิกชายจะมีการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตร ทำให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากขึ้น จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่า สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิคนานย่อมจะรับรู้ในวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น มีความรักและผูกพันในสหกรณ์ อยากจะเห็นสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย ในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจาก การเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่เก็บจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรชุมชนวม จำกัด ที่เป็น สมาชิกสตรีจำนวน 108 คน สมาชิกชาย จำนวน 97 คน ทำให้ทราบถึงปัญหาการเข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก ระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ มีความยุ่งยากในเรื่องภาษาพูด มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนค่อนข้างมาก ต้องรับภาระในครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์ยังไม่ดีเท่าที่ควร การเข้าเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ก็หวังที่จะได้กู้เงินดอกเบี้ยต่ำ และสมาชิกยังไม่เข้าใจหน้าที่ที่พึง ปฏิบัติต่อสหกรณ์ แนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นสหกรณ์ควรให้การศึกษอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกได้เข้าใจถึง วัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ เพราะเมื่อสมาชิกมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึง คุณค่าของสหกรณ์แล้ว สมาชิกก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์มากขึ้น

2. ปัญหาด้านการถือหุ้นและการฝากเงินกับสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ไม่ได้ถือหุ้นตามข้อบังคับ ทำให้สหกรณ์มีเงินทุนในการดำเนินงานไม่เพียงพอ สำหรับการฝากเงิน

กับสหกรณ์นั้นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ฝากเงินกับสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุไม่มีเงินรายได้เหลือพอที่จะฝาก แนวทางการแก้ไขปัญหасหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบว่า การถือหุ้นประจำปีและการฝากเงินในสหกรณ์ของสมาชิกเป็นการระดมทุนจากภายใน นอกจากนี้สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักประหยัดและเห็นคุณค่าของการออม โดยการจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่รับฝากเงินตามกลุ่มสมาชิกในพื้นที่ทุรกันดารตามแนวชายแดน กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ

3. ปัญหาด้านธุรกิจการซื้อ พบว่า สมาชิกไม่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องการคมนาคมไม่สะดวก เนื่องจากหมู่บ้านที่ตั้งกลุ่มสมาชิกอยู่ห่างไกลจากสหกรณ์มาก ในการซื้อสินค้าแต่ละครั้งจะต้องเดินทางมากับพาหนะของผู้อื่น รถประจำทางก็มีจำกัด ทำให้สมาชิกต้องซื้อสินค้าจากร้านค้าของเอกชนในหมู่บ้าน ทางสหกรณ์ควรจัดตั้งร้านค้าย่อยของสหกรณ์ในหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากสมาชิกที่มีศักยภาพในการเป็นตัวแทนและให้มีร้านค้าย่อยกระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้สมาชิกได้ใช้บริการจากสหกรณ์อย่างทั่วถึง

4. ปัญหาด้านการส่งเสริมอาชีพ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมของสหกรณ์เป็นจำนวนน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาต่ำ มีความยุ่งยากในเรื่องภาษาพูด มีปัญหาการสู้รบจากชนกลุ่มน้อย การคมนาคมในพื้นที่ที่จะเข้าไปแนะนำส่งเสริมไม่สะดวก ถนนเป็นลูกรัง ในช่วงฤดูฝนรถยนต์ไม่สามารถเข้าไปได้ และในบางพื้นที่ยังไม่มีถนนเข้าไปถึง ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สะดวกในการเข้าไปส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิกได้ ทางสหกรณ์ได้จัดโครงการสนับสนุนการรวมกลุ่มชาวไทยภูเขาโดยวิธีการสหกรณ์ ภายใต้โครงการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อการพัฒนาชุมชนสิ่งแวดล้อม และควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง โดยจัดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และให้การศึกษาอบรมความรู้ในเรื่องสหกรณ์แก่ราษฎรชาวเขาในพื้นที่อำเภอขุนยวม และแนะนำส่งเสริมเพื่อการตั้งกลุ่มเตรียมสหกรณ์ จำนวน 2 กลุ่ม

จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องและสมาชิกควรที่จะได้มีการพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหา และแนวทางในการพัฒนากิจการสหกรณ์การเกษตร

ขุนยวม จำกัด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและทำการฝึกอบรมให้กับสมาชิก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ของสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน เท่านั้น ซึ่งไม่สามารถอธิบายภาพรวมของสมาชิกสตรีในสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศได้ ดังนั้นควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีจากสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรต่อไป
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่อาจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีที่ไม่ได้ศึกษา เช่น ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี และค่านิยมที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด
3. ควรมีการศึกษาถึงทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำสหกรณ์การเกษตรขุนยวม จำกัด เพื่อจะได้้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2532. รายงานการสัมมนาและอบรมเพิ่มประสิทธิภาพนักวิชาการ
เทคนิคการเกษตรประจำจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาบริหารงานเกษตร,
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2532. กลุ่มสตรีพัฒนา. กส. 79 กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการ,
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ. 2529. บทบาทของสตรีกับการมีงานทำ. กรุงเทพมหานคร
ณรงค์ มีนันทน์. 2531. บทบาทของสตรีชนบทในการพัฒนาการเกษตรเพื่อความมั่นคง
ของประเทศ. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร, กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. 2535. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ หน่วยที่
8-15. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ธานี พิทักษ์ผล. 2536. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ใน
ภาคเกษตรของไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- นรินทร์ จงวุฒิเวศน์. 2527. รายงานการประชุม เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน นโยบายและ
กตวิธี, 10-12 กุมภาพันธ์ 2527. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นำชัย ทนุผล. 2532. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้นำในงานส่งเสริมการเกษตรใน 8
จังหวัดภาคเหนือ. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

- _____. 2529ก. การสนองตอบของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น
ระยะที่ 2 (2525-2529). รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- _____. 2529ข. การพัฒนาชุมชน: หลักและยุทธวิธี. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริม
การเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ประจักษ์ สีหราช. 2534. การมีส่วนร่วมของนักเรียนที่เป็นสมาชิกกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า
ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (เฉพาะกรณีจังหวัดน่าน). เชียงใหม่
: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประดิษฐ์ มัชฌิมา. 2517. บทบาทของการเกษตรและการสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมชนบทไทย. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรและการซื้อ
แห่งประเทศไทย จำกัด.
- ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง. 2524. วิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงราย
จำกัด จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เปรมวดี สิทธิโกสัย. 2539. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของสมาชิกสตรีสหกรณ์การ
เกษตรเมืองสุรินทร์ จำกัด จังหวัดสุรินทร์. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ปิยะพร บุญเพ็ญ. 2531. ความรู้ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์การ
เกษตรของสตรีชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรเมืองนครสวรรค์ จำกัด.
กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพรัตน์ เฉชะรินทร์. 2532. ชนบทไทย : การผันแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานมหานคร : พี.เอ.ลิฟวิ่ง.

- ไพลิน ศุภกิจวิเลขการ และสุภาพ พิมพาทอง. 2524. “การส่งเสริมความร่วมมือของสตรี ในกิจกรรมสหกรณ์”. สานสัมพันธ์สหกรณ์. (ธันวาคม 2523–มกราคม 2524). น. 17–21.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2528. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยอนุเคราะห์ไทย.
- เยาวเรศ ประเสริฐสุด, อภัยรสมาน จารุวิจิตร, วัชรী กลิ่นสอน, สมเกียรติ ฉายโชชน์ และ ไตรดา แจ่มแจ่มญาณ. 2537. การมีส่วนร่วมของสตรีในการบริหารงานของสหกรณ์ ในภาคเกษตร ปี 2536. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัยการพัฒนางานสหกรณ์, กองวิชาการ, กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- ศิริวรรณ วงศ์สมบัติ. 2533. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอสันทราย และอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สุจิตรา จำปาเทศ. 2532. “การมีส่วนร่วมของแม่บ้านต่อสหกรณ์ร้านค้า”. รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามผลขององค์การไอซีเอ. กรุงเทพมหานคร : สหกรณ์ปริทัศน์, สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. น. 49.
- สุภาพ ยาวิชัย. 2534. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกสตรีสหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรเมืองน่าน จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

อำนาจ อนันตชัย. 2527. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

ภาควิชาภาษาไทย

แม่โจ้

MAEJO

UNIVERSITY

เลขที่.....

[] [] []

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสตรีกับสมาชิกชาย
ในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตรชุมชนยวม จำกัด จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง ให้เติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย (X) ลงใน [] ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

1. เพศ

[] 1. ชาย [] 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

[] 1. ไม่ได้รับการศึกษา [] 2. ต่ำกว่า ป. 4

[] 3. ป. 4 [] 4. ป.6 หรือเทียบเท่า

[] 5. ม. 3 หรือเทียบเท่า [] 6. ม.6 หรือเทียบเท่า

[] 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกปี

6. อาชีพเกษตรกรรมหลักของท่าน

[] 1. ทำนา

[] 2. ทำไร่

[] 3. ทำสวน

[] 4. อื่น ๆ

7. อาชีพของท่าน

- [] 1. ไม่มี [] 2. รับจ้างทั่วไป
 [] 3. รับจ้างในภาคเกษตร [] 4. หัตถกรรมในครัวเรือน
 [] 5. ค้าขาย [] 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

8. รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา (1 กรกฎาคม 2538 - 30 มิถุนายน 2539)

8.1 รายได้จากการประกอบอาชีพเกษตร บาท

โดยแบ่งเป็น

1. รายได้จากการทำนา บาท
 2. รายได้จากการทำไร่ บาท
 3. รายได้จากการทำสวน บาท
 4. รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ บาท

8.2 รายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม.....บาท

รวมรายได้ในรอบปีที่ผ่านมา บาท

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงาน
ของสหกรณ์การเกษตร

ถ้าชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
<p>ก. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานของสหกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สหกรณ์การเกษตรคือ องค์กรธุรกิจที่เกษตรกรร่วมกันจัดตั้งเพื่อแก้ปัญหาค่าความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ 2. หลักการรวมตัวกันของสหกรณ์มุ่งเน้นการรวมคนมากกว่าการลงทุน 3. การจัดตั้งสหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพดีขึ้น 4. บุคคลที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้จะต้องเป็นเพศชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวเท่านั้น 5. บุคคลที่จะทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จได้แก่ สมาชิก พนักงานสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ 6. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เลือกมาจากบุคคลภายนอกที่มีความรู้เรื่องสหกรณ์ดี 7. แหล่งเงินทุนดำเนินงานส่วนใหญ่ในสหกรณ์ของท่าน ได้แก่ เงินค้ำหุ้น 8. เมื่อสหกรณ์ดำเนินกิจการได้กำไรในรอบปีที่ผ่านมาที่ประชุมใหญ่มีสิทธิลงมติกำหนดอัตราเงินปันผลต่อหุ้นเท่าใดก็ได้ 9. ปัญหาราคาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรราคาแพงสามารถนำเอาวิธีการสหกรณ์มาช่วยแก้ไขให้ถูกลงไปได้ 10. สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ได้เท่ากับจำนวนหุ้นที่ถือ 11. สมาชิกสหกรณ์มีหน้าที่คัดเลือกบุคคลมาเป็นผู้จัดการสหกรณ์ 12. วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์คือ การให้เงินกู้แก่สมาชิก 		

ข้อความ	พึงพอใจมาก	พึงพอใจน้อย	ไม่พอใจ
<p>ข. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับจากสหกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีความพึงพอใจในจำนวนเงินที่สหกรณ์ให้กู้ยืมมากน้อยเพียงใด 2. ท่านมีความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สหกรณ์เรียกเก็บ มากน้อยเพียงใด 3. ท่านมีความพึงพอใจในอัตราเงินปันผลต่อหุ้นที่ถืออยู่ และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ มากน้อยเพียงใด 4. ท่านมีความพึงพอใจในบริการรับฝากเงินและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด 5. ท่านมีความพึงพอใจในฐานะการเงินของสหกรณ์ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด 6. ท่านมีความพึงพอใจในราคาสินค้า เช่น ปุ๋ย อาหารสัตว์ ข้าวสาร ฯลฯ ที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับราคาตามท้องตลาด 7. ท่านมีความพึงพอใจในปริมาณสินค้าที่นำมาจัดจำหน่ายว่ามีความเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกมากน้อยเพียงใด 8. ท่านมีความพึงพอใจในการกำหนดราคารับซื้อผลผลิตการเกษตรจากสมาชิกสหกรณ์มากน้อยเพียงใด 9. ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการในฐานะที่เป็นตัวแทนของท่านมากน้อยเพียงใด 9. ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการในฐานะที่เป็นตัวแทนของท่านมากน้อยเพียงใด 10. ท่านมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ (ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์) มากน้อยเพียงใด 			

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์
คำชี้แจง ให้เติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย (X) ลงใน [] ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ในรอบปีที่ผ่านมา (1 กรกฎาคม 2538 – 30 มิถุนายน 2539) ท่านกู้เงินจากสหกรณ์หรือไม่

[] 1. ไม่กู้ เพราะ.....

[] 2. กู้ จำนวน..... บาท

เป็นเงินกู้ประเภท

[] 2.1 ระยะสั้น.....บาท

[] 2.2 ระยะปานกลาง.....บาท

2. ถ้าท่านกู้เงินจากสหกรณ์ท่านรับเงินกู้เป็น

[] 1. เงินสด

[] 2. วัสดุการเกษตร เช่น

[] 3. ทั้งเงินสดและวัสดุการเกษตร

3. วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน

[] 1. เพื่อการผลิต

[] 2. เพื่อการบริโภค

[] 3. เพื่อสร้างหรือต่อเติมบ้าน

[] 4. เพื่อชำระหนี้รายอื่นๆ

[] 5. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. เมื่อถึงกำหนดชำระเงินกู้แก่สหกรณ์ ท่านชำระได้เพียงใด

[] 1. ส่งชำระตามสัญญาทุกครั้ง

[] 2. ส่งชำระดอกเบี้ย

[] 3. ส่งชำระดอกเบี้ยและเงินต้นบางส่วน

[] 4. ส่งชำระหลังครบกำหนดชำระ

5. สาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ท่านไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา

- 1. ราคาผลผลิตตกต่ำ
- 2. ผลผลิตเสียหายจากภัยธรรมชาติ
- 3. ใช้จ่ายเงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
- 4. มีเงินไม่พอจึงไม่ชำระ
- 5. มีเงินแต่ไม่อยากส่งชำระ เนื่องจากไม่อยากทำสัญญากู้ใหม่
- 6. อื่น ๆ (ระบุ)

6. ท่านส่งชำระหนี้สหกรณ์เป็น

- 1. เงินสด
- 2. ผลผลิตทางการเกษตร
- 3. ทั้งเงินสดและผลผลิตทางการเกษตร

7. แหล่งเงินกู้ของท่านที่นอกเหนือจากสหกรณ์ซึ่งเป็นแหล่งที่สำคัญที่สุด

- 1. ไม่มี
- 2. พ่อค้า - แม่ค้า
- 3. ญาติพี่น้อง
- 4. เพื่อนบ้าน
- 5. ธนาคารพาณิชย์
- 6. อื่น ๆ (ระบุ)

8. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านฝากเงินกับสหกรณ์หรือไม่

- 1. ฝากเงินกับสหกรณ์ประเภท
 - 1.1 เงินฝากประจำบาท
 - 1.2 เงินฝากออมทรัพย์บาท
- 2. ไม่ฝากเงินกับสหกรณ์เลย เพราะ
 - 2.1 ไม่มีเงินเหลือฝาก
 - 2.2 ไม่ทราบว่าสหกรณ์มีการรับฝากเงิน
 - 2.3 อัตราดอกเบี้ยต่ำ

9. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านถือหุ้นในสหกรณ์เพิ่มขึ้นหรือไม่

1. ไม่ได้ถือหุ้นเพิ่ม

2. ถือหุ้นเพิ่มในสหกรณ์ จำนวน บาท
โดยวิธี

2.1 เพิ่มหุ้นเป็นรายเดือนตามข้อบังคับของสหกรณ์

2.2 เพิ่มหุ้นตามส่วนของเงินกู้

10. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านซื้อสินค้าจากสหกรณ์หรือไม่

1. ซื้อ มูลค่ารวมทั้งสิ้น.....บาท
เป็นสินค้าประเภท

1.1 วัสดุอุปกรณ์การเกษตรบาท

1.2 สินค้าอุปโภคบริโภคบาท

2. ไม่ซื้อเลย เพราะ

2.1 สหกรณ์ไม่มีสินค้าที่ต้องการ

2.2 ราคาสินค้าของสหกรณ์แพงกว่าร้านค้าทั่วไป

2.3 คุณภาพสินค้าของสหกรณ์ต่ำกว่าร้านค้าทั่วไป

2.4 ระยะทางจากบ้านกับสหกรณ์ห่างไกลกัน

2.5 อื่น ๆ (ระบุ).....

11. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านขายผลผลิตผ่านสหกรณ์หรือไม่

1. ขาย มูลค่ารวมทั้งสิ้นบาท
เป็นผลผลิตประเภท

1.1 ข้าวเปลือก มูลค่าบาท

1.2 ถั่วเหลือง มูลค่าบาท

1.3 ผลผลิตอื่น ๆ มูลค่าบาท

2. ไม่ขาย เพราะ

2.1 ไม่มีผลผลิตเหลือขายให้กับสหกรณ์

2.2 มีพ่อค้ามารับซื้อถึงบ้าน

2.3 สหกรณ์รับซื้อราคาต่ำกว่าท้องตลาด

2.4 กลัวสหกรณ์หักชำระหนี้

2.5 สหกรณ์ไม่รับซื้อ

12. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกหรือไม่

- 1. ไม่เคยเข้าร่วม
- 2. เคยเข้าร่วม
- 2.1 ทุกครั้งที่สหกรณ์จัดประชุม
- 2.2 เป็นบางครั้ง

13. เนื้อหาในการประชุม

- 1. ปัญหาในการประกอบอาชีพ
- 2. ความรู้ทางสหกรณ์
- 3. ติดตามหนี้สิน
- 4. การส่งเสริมอาชีพ
- 5. อื่น ๆ (ระบุ)

14. สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมท่านเคยแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมหรือไม่

- 1. เคยบ่อยครั้ง
- 2. นาน ๆ ครั้ง
- 3. ไม่เคยแสดงความคิดเห็นเลย

15. ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีที่ผ่านมา ท่านเข้าร่วมประชุมใหญ่หรือไม่

- 1. ไม่เคย
- 2. เคยเข้าร่วมประชุม

16. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านเคยเข้ารับการอบรมที่สหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์จัดขึ้นบ้างหรือไม่

- 1. เคย
- 2. ไม่เคย เนื่องจาก
 - 1. ติดธุระส่วนตัว
 - 2. ไม่มีเวลาว่างพอ
 - 3. กลัวจะไม่ได้ประโยชน์จากการอบรม
 - 4. อื่น ๆ (ระบุ)